

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta. Laissa säädettäisiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta, asioiden käsittelystä muutoksenhakulautakunnassa ja muutoksenhakulautakunnan rahoituksen perusteista. Tapaturmavakuutuslaissa säädettäisiin kuitenkin edelleen muutoksenhakuoikeudesta, valitustiestä, muutoksenhakuajasta, vakuutuslaitoksen itseoikaisusta, asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisesta, lainvoimaisen päätöksen oikaisusta ja poistamisesta sekä takaisinperinnästä. Näitä koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi.

Esityksessä ei ehdoteta olennaisia muutoksia tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtäviin ja kokoonpanoon tai asioiden käsittelyssä noudatettaviin yleisiin periaatteisiin. Muutoksena nykytilaan ehdotetaan kuitenkin, että tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja nimitettäisiin tehtäväänsä toistaiseksi. Myös puheenjohtajien varajäsenjärjestelmää uudistettaisiin nimittämällä päätoimiselle puheenjohtajalle ja sivutoimisille varapuheenjohtajille vain yksi yhteinen varajäsen, joka voisi toimia näiden kaikkien sijaisena. Vahvennetun jaoston kokoonpanoa ja päätösval-

taisuuden edellytyksiä ehdotetaan tarkistettaviksi. Lisäksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa otettaisiin käyttöön yhden tuomarin kokoonpano ja sotilastapaturma-asioissa jaoston päätösvaltaisuutta kevennettäisiin nykyisestä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia opintotulakia ja työttömyysturvalakia. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa otettaisiin käyttöön uutena ratkaisukokoonpanona yhden tuomarin kokoonpano, jonka käyttöalaa laajennettaisiin myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa. Asian käsittelyä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin siten, että laeissa säädettäisiin entistä tarkemmin hallintolainkäyttölain soveltamisesta muutoksenhakulautakunnissa. Vastaavat säännökset sisältyisivät myös uuteen lakiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanoja ja varapuheenjohtajien ja jäsenten nimittämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta.....	4
Yhden tuomarin kokoonpano.....	6
Hallintolainkäyttölain soveltaminen.....	6
2.2 Nykytilan arviointi.....	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	8
3.1 Esityksen tavoitteet.....	8
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	8
Laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.....	8
Yhden tuomarin kokoonpano.....	9
Hallintolainkäyttölain soveltaminen.....	10
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa koskevat muut muutokset.....	10
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	10
5 ASIAN VALMISTELU.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	12
1.1 Laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.....	12
1 Luku Tehtävä ja kokoonpano	12
2 luku Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa	14
3 Luku Erinäiset säännökset	16
1.2 Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta.....	16
5 Luku Muutoksenhaku	16
1.3 Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta.....	17
1.4 Laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta.....	19
1.5 Työttömyysturvalaki.....	20
12 a luku Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta	20
1.6 Opintotukilaki.....	20
1.7 Sotilastapaturmalaki.....	20
1.8 Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki.....	20
1.9 Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta.....	20
1.10 Laki opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta.....	20
2 VOIMAANTULO.....	21
LAKIEHDOTUKSET.....	22
tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.....	22
tapaturmavakuutuslain muuttamisesta.....	27
työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta.....	31
sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 a ja 14 §:n muuttamisesta.....	34
työttömyysturvalain muuttamisesta.....	36
opintotukilain 32 §:n muuttamisesta.....	38
sotilastapaturmalain 4 ja 5 §:n muuttamisesta.....	39

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 7 ja 9 §:n muuttamisesta	40
urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 16 ja 23 §:n muuttamisesta	41
opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	42
LIITTEET	43
RINNAKKAISTEKSTIT	43
tapaturmavakuutuslain muuttamisesta.....	43
työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta	57
sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 a ja 14 §:n muuttamisesta	62
työttömyysturvalain muuttamisesta.....	64
opintotukilain 32 §:n muuttamisesta	66
sotilastapaturmalain 4 ja 5 §:n muuttamisesta.....	67
maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 7 ja 9 §:n muuttamisesta	68
urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 16 ja 23 §:n muuttamisesta	70
opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	72

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sosiaalivakuutuksen ensi asteen muutoksenhakujärjestelmän muodostavat tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta. Kukin näistä muutoksenhakulautakunnista on erikoistunut käsittelemään sille määrättyjä toimeentuloturva-asioita. Muutoksenhakulautakunnat ovat organisaatioina itsenäisiä ja riippumattomia, ja niitä voidaan erikoistumisensa puolesta verrata erityistuomioistuimiin. Muutoksenhakulautakuntien päätöksistä voi valittaa vakuutusoikeuteen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäisen asteen muutoksenhakuelin, joka käsittelee lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluvia valitusasioita, jotka koskevat lähinnä työtapaturmia, ammattitauteja, maatalousyrittäjien työvahinkoja sekä varusmiesten sotilastapaturmia ja palvelussairauksia. Tapaturmavakuutuslain (608/1948) 5 luvun 53 §:n mukaan tapaturmavakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, vakuutusoikeus ja korkein oikeus.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä valitusasteena valtaosassa Kansaneläkelaitoksen antamia päätöksiä. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (1299/2006) ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1418/2006).

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäinen muutoksenhakuaste työeläketurvaa koskevissa asioissa. Lautakunnan toiminnasta säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhaku-

asteena työttömyysturvaa koskevissa asioissa ja muissa asioissa, joista laissa erikseen säädetään. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaa koskevat säännökset ovat työttömyysturvalain (1290/2002) 12 a luvussa ja työttömyysturvalautakunnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1178/2006).

Opintotuen muutoksenhakulautakunta ratkaisee ensimmäisenä valitusasteena opintotukea ja koulumatkatukea koskevat valitukset. Opintotuen muutoksenhakulautakunnasta säädetään opintotukilain (65/1994) 32 §:ssä ja opintotuen muutoksenhakulautakunnasta annetussa asetuksessa (272/1994).

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan (muutoksenhakulautakunta) tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta säädetään tapaturmavakuutuslain 5 luvussa. Muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, vähintään kaksi varapuheenjohtajaa ja vähintään kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä vähintään kuusi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista ainakin kolme on määrättävä työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Lisäksi muutoksenhakulautakunnassa on vähintään kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka on määrättävä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Puheenjohtajilla, varapuheenjohtajilla ja muilla jäsenillä on kaikilla myös henkilökohtaiset varamiehet.

Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten tulee olla tuomarin virkaan

oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Lääkärijäsenen tulee olla vakuutuslääketieteen perehtynyt laillistettu lääkäri. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla. Jäsenen on ennen tehtävään ryhtymistään tehtävä tuomarin vala tai vakuutus, jos hän ei ole sitä aikaisemmin tehnyt.

Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja heidän varajäsenensä sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on viimeksi asetettu valtioneuvoston tekemällä päätöksellä 8 päivänä joulukuuta 2005 viiden vuoden toimikaudeksi ajalle 1.1.2006—31.12.2010.

Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukoonpanoista ja päätösvaltaisuudesta säädetään tapaturmavakuutuslain 53 a §:ssä. Muutoksenhakuasiat ratkaistaan kuusijäsenisessä jaostossa, johon kuuluvat lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, lakimiesjäsen, lääkärijäsen, kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty ja toinen työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty, sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Asiat ratkaistaan jaostossa esittelystä.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että puheenjohtajan, lääkärijäsenen ja lakimiesjäsenen lisäksi läsnä ovat tapaturmavakuutuslain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet, maatalousyrittäjiä koskevissa asioissa maatalousyrittäjien olosuhteita tunteva jäsen sekä sotilastapaturmalain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet ja maatalousyrittäjien olosuhteita tunteva jäsen. Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun läsnä ovat puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos kaikki jaostoon kuuluvat jäsenet ovat kirjallisesti ilmoittaneet ennen kokousta yhtyvän

esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat.

Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa, johon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleet jaoston jäsenet. Vahvennetun jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että läsnä ovat puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä.

Jos ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, jaosto tai puheenjohtaja voi määrätä asian käsiteltäväksi täysistunnossa. Myös lautakunnan työjärjestystä koskevat asiat käsitellään täysistunnossa. Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Läsnä on oltava vähintään yksi työnantajajärjestöjen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Kuitenkin enintään puolet täysistunnon jäsenistä voi olla työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä. Asioissa, joiden ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Hallintojaostossa käsitellään muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat. Hallintojaoston puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja muina jäseninä varapuheenjohtajat sekä yksi työnantajajärjestöjen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ja yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Tapaturmavakuutuslain 53 i §:ssä säädetään muutoksenhakulautakunnan rahoituksesta. Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutus toimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla, joiden yhteissumma vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat muutoksenhakulautakunnalle tapaturmavakuutuslaissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallin-

tojaoston esityksestä Finanssivalvonta. Maksuunpanosta ja perinnästä vastaa muutoksenhakulautakunta.

Vuonna 2008 muutoksenhakulautakunnalle saapui 5 402 asiaa ja muutoksenhakulautakunta antoi päätöksen 5 366 asiassa. Suurimpana asiaryhmänä olivat valitukset, joissa on kysymys siitä, oikeuttaako vahinkotapahtuma korvaukseen (39 prosenttia valituksista). Seuraavina olivat päivärahaa (22 prosenttia valituksista) ja sairaanhoitoa (15 prosenttia valituksista) koskevat asiat. Käsitellyistä valituksista noin 90 prosenttiin ratkaisusta liittyivät lääketieteelliset perusteet. Näistä asioista noin 75 prosenttia oli ortopedian alaan kuuluvia. Vakuutuslaitoksen lainvoimaisen päätöksen poistohakemuksia ratkaistiin 20 kappaletta, joissa 14 tapauksessa päätökset poistettiin. Urheilijoiden tapaturmavakuutusta koskevia valituksia ratkaistiin 22 kappaletta.

Yhden tuomarin kokoonpano

Asiat ratkaistaan muutoksenhakulautakunnissa jaostoissa. Jaostoihin kuuluu yleensä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja muita asiantuntijajäseniä.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 2/2006 todennut, että tuomioistuinten kokoonpanon ja päätösvaltaisuuden sääntely on merkityksellistä erityisesti perustuslain 21 §:n kannalta. Aiemmissä lausunnoissaan perustuslakivaliokunta oli katsonut oikeusturvan yleensä edellyttävän, että muutoksenhakutuomioistuimet toimivat monijäsenisinä. Monijäsenisen kokoonpanon voidaan arvioida lisäävän käsiteltävien asioiden monipuolista harkintaa ja siten oikeusturvaa. Oikeusturvan kannalta on toisaalta merkitystä myös asioiden käsittelyn joutuisuudella. Päätösvaltaisen kokoonpanon keventäminen käsittelyn asianmukaisuutta vaarantamatta mahdollistaa tuomioistuinten voimavarojen oikean kohdentamisen esimerkiksi vaativien ja vähemmän vaativien asioiden käsittelyyn. Tämä osaltaan tehostaa ratkaisutoimintaa niin, että asiat tulevat käsitellyksi perustuslain edellyttämällä tavalla.

Toiminnan tehostamiseksi useissa tuomioistuimissa on otettu käyttöön yhden tuomarin

kokoonpano. Yhden jäsenen ratkaisukokoonpano on käytössä markkinaoikeudessa, hallinto-oikeudessa ja hovioikeudessa sekä tietyissä asioissa myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa oikeudessa.

Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa on ollut käytössä yhden tuomarin kokoonpano elokuusta 2008 lähtien. Yhden tuomarin kokoonpanosta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 a §:ssä. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja, päätoiminen varapuheenjohtaja tai sivutoiminen varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä valitusasiat, joissa on kysymys ainoastaan sairausvakuutuslain mukaisista taksapäätöksistä. Puheenjohtaja ratkaisee yksin myös asiat, joissa on kysymys valituksen peruuttamisesta tai hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tutkimatta jättämisestä. Nämä asiat voidaan kuitenkin tarvittaessa käsitellä myös kolmijäsenisessä jaostossa. Muissa muutoksenhakulautakunnissa vastaavanlaista kevennettyä ratkaisukokoonpanoa ei ole.

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 1 §:n mukaan hallintolainkäyttölakia sovelletaan lainkäyttöön yleisissä hallintotuomioistuimissa ja lisäksi silloin, kun päätökseen haetaan muutosta valittamalla muutoksenhakusioita käsittelemään perustetulta lautakunnalta. Hallintolainkäyttölain 2 §:n mukaan kyseisen lain 37—50 §:ää sovelletaan kuitenkin ainoastaan tuomioistuimissa. Hallintolainkäyttölain 3 §:n mukaan, jos muussa laissa on hallintolainkäyttölaista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan hallintolainkäyttölain asemesta.

Hallintolainkäyttölain 37 ja 38 § koskevat suullista käsittelyä. Lain 37 §:n mukaan asian selvittämiseksi toimitetaan tarvittaessa suullinen käsittely. Lain 38 §:n mukaan hallinto-oikeuden on toimitettava suullinen käsittely, jos yksityinen asianosainen pyytää sitä. Asianosaisen pyytämä suullinen käsittely voidaan jättää toimittamatta, jos vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti tai jos suullinen käsittely on asian laadun vuoksi tai muusta syystä ilmeisen tarpeeton. Koska hal-

lintolainkäyttölain 38 § koskee vain hallinto-oikeutta, on säännöksen soveltamisesta muissa valitusviranomaisissa erikseen säädettävällä lailla, jos kyseistä säännöstä halutaan niissä soveltaa.

Hallintolainkäyttölain 39—50 § koskevat todistajan kuulemista, asiantuntijan kuulemista, katselmuksen toimittamista, asiakirjan ja esineen esittämistä, kutsua suulliseen käsittelyyn, asianosaisen poissaoloa, pöytäkirjaa, äänittämistä, äänitettä, kuulemista virkaaputeitse, todistajan kustannusten korvaamista sekä muiden todistelukustannusten korvaamista. Säännökset sisältävät viittauksia oikeudenkäymiskaareen (4/1734) todistajan kuulemisen, asiantuntijan kuulemisen, asiakirjan ja esineen esittämisen ja ennakon suorittamisen osalta.

Hallintolainkäyttölakia koskevan hallituksen esityksen (HE 217/1995 vp) 2 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että 2 §:ssä ehdotetun soveltamisalarajauksen perusteena on, ettei tavanomaiselle hallintoviranomaiselle tule ainakaan yleissäännöksiin antaa oikeutta valan tai vakuutuksen nojalla kuulla asianosaista, todistajaa tai asiantuntijaa. Samanlaista periaatteellista estettä ei ole sille, että niille muutoksenhakuasioita käsittelemään perustetuille lautakunnille, jotka itsenäisen asemansa, kokoonpanonsa ja työskentelytapojensa puolesta muistuttavat tuomioistuinta, annetaan samat tai lähes samat toimintakeinot kuin tuomioistuimelle. Näitä toimivaltuuksia ei kuitenkaan ole katsottu mahdolliseksi antaa suoraan ehdotetussa laissa, koska hallintoviranomaisten ja lautakuntatyypipisten lainkäyttöelinten erottelu yleisellä tasolla on ongelmallista. Selkeämpää on, että kutakin toimielintä koskevassa lainsäädännössä säädettäisiin niistä 2 §:ssä tarkoitetuista toimintakeinoista, jotka toimielimelle annettaisiin.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, tapaturmavakuutuslaissa, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, opintotukilaissa ja työttömyysturvalaissa säädetään kaikissa hallintolainkäyttölain soveltamisesta muutoksenhakulautakunnassa pääpiirteiltään seuraavasti: ”Asian käsittelyssä muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä”. Viittauk-

set hallintolainkäyttölain 37—50 §:ään ovat kuitenkin eri muutoksenhakulautakuntien osalta erilaisia.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa on laajat viittaukset hallintolainkäyttölakiin. Lain 12 §:n mukaan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 sekä 39—50 §:n säännöksiä. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Sen sijaan tapaturmavakuutuslaissa viitataan vain hallintolainkäyttölain 37 ja 38 §:ään ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, opintotukilaissa ja työttömyysturvalaissa ainoastaan hallintolainkäyttölain 38 §:ään. Koska hallintolainkäyttölain 37—50 §:n soveltamisesta säädetään eriävästi eri laeissa, muutoksenhakulautakunnissa on esiintynyt epäselvyyttä hallintolainkäyttölain 37—50 §:n soveltamisesta.

2.2 Nykytilan arviointi

Sosiaali- ja terveysministeriössä on vireillä lainsäädäntöhanke tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädännön uudistamiseksi (STM114:00/2009). Tarkoituksena on uudistaa tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädäntö vastaamaan työelämän muuttuneita olosuhteita ja nykylainsäädännölle asetettuja vaatimuksia Tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädännön uudistamistyöryhmän (STM120:00/2006) linjausten mukaisesti ja ottaen huomioon jo toteutetut muun sosiaalivakuutuslainsäädännön kokonaisuudistukset.

Myöskään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa koskeva sääntely ei ole rakenteeltaan selkeä. Muutoksenhakulautakuntaa koskevat säännökset ovat nykyisin tapaturmavakuutuslain 5 luvussa. Oikeusturvan kannalta olisi selkeämpää, jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan organisaatiosta säädettäisiin omassa laissaan ja etuuskäyttöön jäisivät vain muutoksenhaku-oikeutta ja muutoksenhakumenettelyä koskevat sisällölliset säännökset.

Organisaationa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa vastaavista sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta säädetään erillisissä organisaatiolaeissa. Lautakuntien toiminnasta säätäminen erillisissä organisaatiolaeissa korostaa lautakuntien organisatorisesti itsenäistä asemaa sekä niiden riippumattomuutta ja puolueettomuutta. Erillisen organisaatiolain säätämistä puoltaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan osalta myös se, että tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa käsitellään myös muita kuin tapaturmavakuutuslain mukaisia asioita. Toimeentuloturvan lainsäädännön selkeyttämiseksi olisi perusteltua muutoinkin yhtenäistää eri muutoksenhakulautakuntia koskevia säännöksiä soveltuvin osin.

Muutoksenhakulautakunnissa käsiteltävät asiat vaihtelevat asiasisällöltään. Kaikissa asioissa ei ole tarpeen noudattaa samanlaisia menettelytapoja, vaan rajallisia voimavaroja tulisi voida kohdistaa asioiden edellyttämällä tavalla. Jos yksinkertaisissa asioissa voidaan siirtyä kevyemmän ratkaisukokoonpanon käyttöön, jää enemmän resursseja käytettäväksi erityisen vaativien ja tärkeiden asioiden käsittelyyn. Erityisen yksinkertaiset asiat voitaisiin ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa.

Yhdenmukaisen tulkinnan takaamiseksi, olisi tarpeen säätää hallintolainkäyttölain 37—50 §:n soveltamisesta yhtenevin säännöksiin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, opintotukilaissa ja työttömyysturvalaissa. Myös säännökset hallintolainkäyttölain 11 luvun soveltamisesta ovat epäyhtenäiset. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa ja opintotukilaissa säädetään, että muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. Hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ei käytännössä sovelleta toimeentuloturva-asioissa, koska etuuslaeissa on omat säännöksensä ylimääräisestä muutoksenhausta. Selkeyden vuoksi olisi syytä sää-

tää asiasta myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa ja työttömyysturvalaissa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa koskevaa sääntelyä ja yhdenmukaistaa sitä muita toimeentuloturvan muutoksenhakulautakuntia koskevan sääntelyn kanssa. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa koskevien säännösten asiallinen sisältö pysyisi pääsääntöisesti ennallaan. Tarkoituksena ei ole muuttaa olennaisesti tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtäviä ja kokoonpanoa tai asioiden käsittelyssä noudatettavia yleisiä periaatteita.

Ottamalla käyttöön yhden tuomarin kokoonpano kaikissa lautakunnissa tehostetaan muutoksenhakulautakuntien toimintaa. Monipuolistamalla ratkaisukokoonpanoja voidaan entistä paremmin suunnata voimavaroja sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää sosiaalivakuutuksen muutoksenhakujärjestelmää koskevaa lainsäädäntöä säätämällä yhtenevästi hallintolainkäyttölain soveltamisesta kaikkien muutoksenhakulautakuntien osalta.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta. Laissa säädettäisiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta, asioiden käsittelystä muutoksenhakulautakunnassa ja muutoksenhakulautakunnan rahoituksen perusteista. Tapaturmavakuutuslaissa säädettäisiin kuitenkin edelleen muutoksenhakuoikeudesta, valitustiestä, muutoksenhakuajasta, vakuutuslaitoksen itseoikaisusta, asia- ja kirjoitus-

virheen korjaamisesta, lainvoimaisen päätöksen oikaisusta ja poistamisesta sekä takaisinperinnästä. Nämä säännökset vastaisivat asiasisällöltään voimassa olevia säännöksiä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kokoonpanoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja nimitettäisiin tehtävänsä toistaiseksi. Puheenjohtajan nimitäminen toistaiseksi auttaa pitämään yllä tehokasta toimintaa ja yhdenmukaista ratkaisukäytäntöä. Tämä myös korostaa muutoksenhakulautakunnan organisatorisesti itsenäistä asemaa ja sen riippumattomuutta ja puolueettomuutta. Tarvittavan asiantuntemuksen turvaamiseksi puheenjohtajan kelpoisuusvaatimuksia muutettaisiin siten, että päätoimiselta puheenjohtajalta edellytettäisiin hyvän perehtyneisyyden lisäksi käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Puheenjohtajien varajäsenjärjestelmää muutettaisiin siten, että päätoimiselle puheenjohtajalle ja sivutoimisille varapuheenjohtajille nimitettäisiin yksi yhteinen varajäsen, joka voisi toimia kaikkien puheenjohtajien sijaisena. Käytäntö helpottaisi puheenjohtajien varajäsentä pitämään yllä ammattitaitoaan, kun hän hoitaisi nykyistä useammin puheenjohtajan tehtäviä.

Toiminnan tehostamiseksi ehdotetaan, että tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätösvaltaisia ratkaisukokoonpanoja kevennettäisiin tietyissä asioissa. Muutoksenhakulautakunnassa otettaisiin käyttöön uutena ratkaisukokoonpanona yhden tuomarin kokoonpano. Ratkaisukokoonpanoja kevennettäisiin myös siten, että sotilastapaturma-asioissa maatalousyrittäjien olosuhteiden tuntemusta edustavan jäsenen ei tarvitsisi olla läsnä. Tarkoituksena olisi asioiden käsittelyn hallinnollinen keventäminen ja tätä myötä ratkaisutoiminnan taloudellisuuden ja tehokkuuden lisääminen.

Koska tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa on nykyisin vain kolme jaostoa, on vahvennettu jaosto ollut käytännössä päätösvaltainen pienemmällä kokoonpanolla kuin tavallinen jaosto. Vahvennetun jaoston kokoonpanoa ja päätösvaltaisuuden edellytyksiä ehdotetaan vahvistettavaksi nykyisestä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan vahvennetun jaoston asiantuntemuk-

sen vahvistamiseksi ehdotetaan, että vahvennetun jaoston kokoonpanossa olisi aina mukana puheenjohtajien ja asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenten lisäksi kaksi lakimies- tai lääkärijäsentä. Vahvennetun jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä olisi, että läsnä olisi puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään neljä viidesosaa muista vahvennettuun jaostoon kuuluvista jäsenistä. Muutos lisäisi vahvennetun jaoston asiantuntemusta. Erityisesti lääketieteellisellä asiantuntemuksella on korostunut merkitys tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.

Lisäksi laissa säädettäisiin nykyistä tarkemmin muun muassa päätoimisen puheenjohtajan tehtävistä, eroamisista ja esittelyistä.

Yhden tuomarin kokoonpano

Esityksessä ehdotetaan, että muutoksenhakulautakuntien ratkaisukokoonpanoja monipuolistettaisiin toiminnan tehostamiseksi. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa otettaisiin käyttöön uutena ratkaisukokoonpanona yhden tuomarin kokoonpano, jonka käyttöalaa laajennettaisiin myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa. Tarkoituksena olisi tiettyjen yksinkertaisten asioiden käsittelyn hallinnollinen keventäminen ja tätä myötä ratkaisutoiminnan taloudellisuuden ja tehokkuuden lisääminen. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voisi yksin ratkaista esittelystä yksinkertaisia asioita. Puheenjohtajalla olisi mahdollisuus harkintansa mukaan siirtää jaostossa ratkaistaviksi sellaiset asiat, jotka vaativat laajempaa selvittämistä tai joissa on vaativampia oikeudellisia ongelmia.

Yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistaviksi soveltuisivat asiat, jotka eivät juuri vaadi oikeudellista arviointia ja joissa useampien tuomareiden osallistuminen asian ratkaisuun ei toisi lisäarvoa. Tällaisia asioita ovat muutoksenhakuajan jälkeen saapuneet asiat, ainakin jos myöhästymiselle ei ole esitetty painavia syitä. Myös valituksen ja poistohakemuksen peruuttamista koskevat asiat

sekä uuden selvityksen johdosta kokonaisuudessaan etuuslaitokselle palautettavat asiat soveltuisivat yhden tuomarin ratkaistaviksi.

Lainsäädännössä ei ole nähty estettä myöskään sille, että erilaisia väliaikaistoimia koskevat ratkaisut tehdään yhden tuomarin kokoonpanossa. Esimerkiksi oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 8 §:n mukaan hovioikeudessa yksi jäsen voi yksin ratkaista täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskevan asian. Näin ollen yhden tuomarin ratkaistaviksi voisivat soveltua myös asiat, joissa on kyse täytäntöönpanon keskeyttämisestä tai ulosmittausta koskevasta asiasta.

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Hallintolainkäytön soveltamista koskevia pykäläiä ehdotetaan tarkistettavaksi kaikkien muutoksenhakulautakuntien osalta. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain, opintotukilain ja työttömyysturvalain säännöksiä muutettaisiin siten, että niissä säädettäisiin yhtenevästi hallintolainkäyttölain 37—50 §:n ja 11 luvun soveltamisesta.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa koskevat muutokset

Säännöstä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jaoston päätösvaltaisuudesta ehdotetaan muutettavaksi. Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksiä yksinkertaistettaisiin, jotta käsiteltävät asiat voisivat jakautua lautakunnan sisällä jaostojen kesken nykyistä tasaisemmin. Kahden työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavan jäsenen osalta ei enää säädettäisi siitä, minkä eläkejärjestelmän erityisasiantuntemusta heidän tulee edustaa, joten jäsenten asiantuntemusta voitaisiin hyödyntää entistä laajemmin.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Erillisen lain säätäminen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta paran-

taisi lainsäädännön selkeyttä ja johdonmukaisuutta. Laissa säädettäisiin entistä selkeämmin muutoksenhakulautakunnan kokoonpanosta ja asioiden käsittelystä muutoksenhakulautakunnassa. Myös tapaturmavakuutuslain 5 lukuun jäivät säännökset olisi järjestetty lakiin johdonmukaisemmaksi kokonaisuudeksi. Päätoimisen puheenjohtajan nimittäminen toistaiseksi ja puheenjohtajille yhteisen varajäsenen nimittäminen helpottaisivat muutoksenhakulautakunnan toiminnan järjestämistä käytännössä.

Ratkaisukokoonpanojen kehittäminen otamalla käyttöön yhden tuomarin kokoonpano tehostaisi muutoksenhakulautakuntien toimintaa, ja voimavaroja voitaisiin suunnata oikeusturvan kannalta erityisen merkittäviin tapauksiin. Kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voisi ratkaista yksin tiettyjä yksinkertaisia asioita, ei tapauksen asiakirjoja tarvitsisi kierrättää kaikilla jaoston jäsenillä. Asian ratkaisemisen ei tarvitsisi odottaa jaoston istuntoa ja puheenjohtaja voisi ratkaista asian heti. Ratkaisukokoonpanon keventäminen lyhentäisi tällaisen asian käsittelyaikaa arviolta 1—3 viikkoa. Käsittelyaikojen lyhenemisellä olisi oikeusturvaa parantava vaikutus. Yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavia asioita käsiteltäisiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa arviolta noin 200 vuodessa, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa noin 350 vuodessa ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa 400—500 vuodessa.

Myös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jaoston päätösvaltaisuuden edellytysten muuttaminen tehostaisi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan toimintaa. Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevien jäsenten asiantuntemusta voitaisiin hyödyntää entistä paremmin, kun jaoston päätösvaltaisuuden edellytykset olisivat samanlaiset sekä yksityisen että julkisen alan eläkeasiaa ratkaistaessa, ja työ jaostojen välillä jakautuisi nykyistä tasaisemmin.

Hallintolainkäyttölain soveltamista koskevien viittaussäännösten tarkistaminen selkeyttäisi lainsäädäntöä ja helpottaisi säännösten soveltamista. Lainsäädännössä säädettäisiin yhdenmukaisesti hallintolainkäyttölain soveltamisesta kaikkien muutoksenhakulautakuntien osalta.

5 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan kanssa. Valmistelun yhteydessä on

kuultu oikeusministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, opintotuen muutoksenhakulautakunnan, Kansaneläkelaitoksen ja keskeisten työmarkkinajärjestöjen edustajia. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä ja Suomen Yrittäjiltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta

1 Luku Tehtävä ja kokoonpano

1 §. *Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja toimivalta.* Pykälässä säädettäisiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä ja toimivallasta. Muutoksenhakulautakunnan tehtävät ja toimivalta pysyisivät ennallaan. Muutoksenhakulautakunta on ensimmäinen muutoksenhakuaste tapaturmavakuutusasioissa ja muissa asioissa, joista tapaturmavakuutuslaissa tai muussa lainsäädännössä on erikseen niin säädetty. Tapaturmavakuutuslain mukaisten asioiden lisäksi muutoksenhakulautakunnassa käsitellään muun lainsäädännön nojalla seuraavat asiat: työvoimapoliittiseen aikuis-koulutukseen osallistuvien, perhehoitajien ja omaishoitajien, kuntouttavaan työtoimintaan sekä vammaisten, vajaakuntoisten ja kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvien henkilöiden pakollista tapaturmaturvaa koskevat asiat, tapaturmakuntoutettavien, maatalousyrittäjien ja apurahansaajien ja ammattiurheilijoiden pakollinen tapaturmaturva sekä sotilastapaturmaturva ja opiskeluun liittyvä tapaturmaturva.

2 §. *Muutoksenhakulautakunnan jäsenet.* Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajista ja jäsenistä ja heidän lukumääristään. Kokoonpano vastaisi tapaturmavakuutuslain 53 §:n 2 momentissa säädettyä muutoksenhakulautakunnan nykyistä kokoonpanoa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja

olisi päätoiminen ja muut jäsenet sivutoimisia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin varajäsenistä. Voimassa olevasta lainsäädännöstä poiketen ehdotetaan, että puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla olisi yksi yhteinen varajäsen. Varajäsen ei olisi henkilökohtainen, joten hän voisi toimia puheenjohtajan tai kenen tahansa varapuheenjohtajan sijaisena. Tämä käytäntö takaisi paremmin varajäsenen asiantuntemuksen. Varajäsen joutuisi hoitamaan puheenjohtajan tehtäviä huomattavasti useammin kuin nykyiset puheenjohtajien henkilökohtaiset varamiehet, mikä auttaisi varajäsentä pitämään ammattitaitoaan yllä.

Puheenjohtajien varajäsen olisi sivutoiminen ja hänet nimitettäisiin tehtäväänsä muutoksenhakulautakunnan toimikauden ajaksi. Voimassa olevan tapaturmavakuutuslain 53 §:n 2 momentin mukaisesti muille muutoksenhakulautakunnan jäsenille määrättäisiin kullekin henkilökohtainen varajäsen. Säännöksiä varajäsenistä tarkennettaisiin siten, että momentin mukaan varajäsentä koskisi, mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä. Mitä laissa säädetään jäsenen kelpoisuudesta, nimittämisestä, tuomarin valasta ja vakuutuksesta sekä eroamisista, koskisi siis vastaavasti myös henkilökohtaista varajäsentä.

3 §. *Jäsenten kelpoisuus.* Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan jäsenten kelpoisuusvaatimuksista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten kelpoisuusvaatimuksista. Nykytilaa vastaavasti puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä.

Voimassa olevasta lainsäädännöstä poiketen päätoimiselta puheenjohtajalta edellytettäisiin lisäksi käytännössä osoitettua johtamistaitoa. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa työskentelee nykyisin päätoimisesti 25 henkilöä, joten päätoimiselta puheenjohtajalta voidaan edellyttää kokeemusta johtamisesta. Johtamistaitoa edellytetään vastaavasti myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätoimiselta puheenjohtajalta.

Valtion ylimpien virkamiesten valintaperusteiden ja -menettelyn uudistamista koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen (VM2/22/97) mukaan johtamistaito voidaan osoittaa eri tavoin. Aikaisempaan kokemukseen perustuva johtamistaito voidaan osoittaa varsinaisten johtamistehtävien lisäksi myös vaativissa asiantuntija- tai projektitehtävissä. Vaikka tapaturmavakuutusasioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan tehtävässä ei ole kyse valtion virasta, voidaan samojen periaatteiden katsoa soveltuvan myös muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajien kelpoisuusvaatimuksiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lääkärijäsenten kelpoisuusvaatimuksesta. Momentin mukaan lääkärijäsenen tulisi olla laillistettu lääkäri. Laillistetusta lääkäristä säädetään erikseen laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) ja asetuksessa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994).

4 §. Puheenjohtajan tehtävät. Pykälässä säädettäisiin päätoimisen puheenjohtajan tehtävistä. Säännös olisi uusi ja se vastaa sisältöltään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 2 §:n 1 momentin ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin säännöksiä. Pykälän mukaan muutoksenhakulautakuntaa johtaisi ja sen toiminnasta vastaisi päätoiminen puheenjohtaja. Päätoimisen puheenjohtajan tehtävänä olisi myös valvoa laintulkinnan yhdenmukaisuutta muutoksenhakulautakunnan ratkaisuihin sekä vastata muutoksenhakulautakunnan hallinnollisista asioista, siten kuin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

5 §. Muutoksenhakulautakunnan nimittäminen. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan jäsenten nimittämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan valtioneuvosto

nimittäisi muutoksenhakulautakunnan päätoimisen puheenjohtajan, sivutoimiset varapuheenjohtajat sekä muut jäsenet sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä. Nimitysmenettelyä ehdotetaan uudistettavaksi siten, että päätoiminen puheenjohtaja nimitettäisiin tehtävänsä toistaiseksi. Sivutoimiset puheenjohtajat ja muut jäsenet nimitettäisiin kuten nykyisen tapaturmavakuutuslain 53 §:n 3 momentin perusteella viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan asiantuntijajäsenten nimittämisestä. Säännös vastaa tapaturmavakuutuslain 53 §:n 3 momentissa säädettyä.

Pykälän 3 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnan päätoimisella puheenjohtajalla, sivutoimisilla varapuheenjohtajilla sekä muilla jäsenillä olisi oikeus pysyä tehtävissä siten kuin tuomarinviran haltijasta säädetään. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan tapaturmavakuutuslain 53 §:n 3 momentissa säädettyä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa jäsenen paikka vapautuu kesken toimikauden. Momentin mukaan tällaisessa tilanteessa valtioneuvosto määräisi sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Säännös vastaa tapaturmavakuutuslain 53 §:n 3 momentissa säädettyä.

6 §. Tuomarin vala ja vakuutus sekä eroamisikä. Pykälän 1 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnan jäsenten olisi vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, ennen kuin he ryhtyvät toimimaan lautakunnassa. Valaa tai vakuutusta ei kuitenkaan tarvitsisi vannon tai antaa, jos sen on tehnyt jo aiemmin. Tuomarinvalan voisi vannon tai tuomarinvakuutuksen antaa muutoksenhakulautakunnassa. Asiasta on säädetty nykyisin samansisältöisesti tapaturmavakuutuslain 53 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin eroamisikästä. Muutoksenhakulautakunnan jäsenillä olisi velvollisuus erota sen kuukauden lopussa, jonka aikana he täyttävät 68 vuotta. Säännös on uusi ja se vastaa valtion virkamieslaissa (750/1994) voimassa olevaa virkamiesten yleistä eroamisikää.

7 §. Esittelijät. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan esittelijöistä ja heidän kelpoisuusvaatimuksistaan. Säännös olisi uusi. Pykälän 1 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnassa on tarpeellinen määrä esittelijöitä. Pykälässä ei säädettäisi esittelijöiden tarkkaa lukumäärää, koska esittelijätyövoiman tarve saattaa vaihdella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin esittelijän kelpoisuusvaatimuksista. Momentin mukaan esittelijällä olisi oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto. Esittelijän tehtävistä määrättäisiin tarkemmin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

2 luku **Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa**

8 §. Muutoksenhakulautakunnan jaostot. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanoista. Uutena ratkaisukokoonpanona otettaisiin käyttöön yhden tuomarin kokoonpano, josta säädettäisiin tarkemmin 10 §:ssä. Muilta osin jaostoja koskevat säännökset vastaavat nykyisin tapaturmavakuutuslain 53 a §:n 4 momentissa säädettyä.

Pykälän 1 momentin mukaan asiat ratkaistaan muutoksenhakulautakunnassa jaostoissa. Momentissa ei säädettäisi jaostojen lukumäärästä. Lainkäyttöasiat ratkaistaisiin esittelystä jaostossa, yhden tuomarin kokoonpanossa, vahvennetussa jaostossa tai täysistunnossa. Muut kuin lainkäyttöasiat ratkaistaisiin pääsääntöisesti hallintojaostossa, ellei hallintojaoston toimivaltaa ole yksittäisessä asiassa jaoston omalla päätöksellä siirretty lautakunnan puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin jaoston kokoonpanosta. Jaoston puheenjohtajana toimisi muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja jäseninä olisivat lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden osuhteita tuntevaa asiajäsentä sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimetty jäsen.

9 §. Jaoston päätösvaltaisuus. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin jaosto on päätösvaltainen. Päätösvaltaisuuden edellytykset vastaisivat voimassa olevaa sääntelyä lukuun

ottamatta sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaisia asioita. Voimassa olevasta laista poiketen sotilastapaturmalain mukaisissa asioissa ei edellytettäisi, että maatalousyrittäjien olosuhteita tunteva jäsen on läsnä. Pykälän 1 momentin mukaan jaosto olisi päätösvaltainen, kun jaoston kokouksessa olisivat läsnä jaoston puheenjohtaja, lääkärijäsen ja lakimiesjäsen sekä työelämän ja työmarkkinoiden osuhteita tuntevat jäsenet. Päätösvaltainen kokoonpano olisi sama kaikissa muissa asioissa paitsi maatalousyrittäjiä koskevissa asioissa. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) mukaisissa asioissa läsnä tulisi puheenjohtajan, lakimiesjäsenen ja lääkärijäsenen lisäksi olla maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Päätösvaltaisuuden edellytyksenä olisi 2 momentin mukaan lisäksi se, että korkeintaan puolet läsnä olevista jäsenistä on työelämän ja työmarkkinoiden osuhteita tuntevia jäseniä ja maatalousyrittäjien osuhteita tuntevia jäseniä. Työelämän ja työmarkkinoiden osuhteita tuntevista jäsenistä toisen tulisi olla työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätty jäsen ja toisen työntekijäin ja toimihenkilöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätty jäsen. Säännöksessä tarkennetaan tapaturmavakuutuslakiin kirjattua periaatetta, jonka mukaan jaoston kokoonpanon tulee olla asianosaisen kannalta arvioituna tasapuolinen.

Pykälän 3 momentin mukaan jaosto olisi päätösvaltainen myös silloin, kun jaoston kokouksessa olisivat läsnä jaoston puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä edellyttäen, että ratkaisukokoonpano on asiasta yksimielinen. Tämä edellyttäisi, että ratkaisukokoonpanoon kuuluvat jäsenet olisivat yksimielisesti yhtyneet ennen kokousta esittelijän esitykseen, jota ei kokouksessa enää muuteta. Momentti vastaa nykyistä tapaturmavakuutuslain 53 a §:n 6 momenttia.

10 §. Puheenjohtajan ratkaistavat asiat. Pykälässä säädettäisiin asioista, jotka muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai sivutoiminen varapuheenjohtaja ratkaisisi yksin esittelystä niin sanotussa yh-

den tuomarin kokoonpanossa. Ehdotettu yhden tuomarin kokoonpano olisi uusi ratkaisukokoonpano tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.

Pykälän 1 momentin mukaan yhden tuomarin kokoonpanossa käsiteltäviä asioita olisivat ensinnäkin asiat, joissa on kysymys valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta. Yhden tuomarin kokoonpanossa käsiteltäisiin myös asiat, joissa on kysymys hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä. Hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaan, jos valitusta ei ole tehty määrääjässä tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemiselle on muu este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta. Muutoksenhakuajan jälkeen saapuneet valitukset olisi syytä käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa ainakin, jos myöhästymiselle ei ole esitetty painavia syitä. Puheenjohtajan ratkaistaviksi voisivat tulla myöhästyneiden valitusten lisäksi esimerkiksi ennenaikaiset valitukset, valitukset, joita ei ole allekirjoitettu ja valitukset, joista puuttuu tarvittava valtakirja.

Lisäksi yhden tuomarin kokoonpanossa käsiteltäisiin asiat, joissa on kysymys uuden selvityksen johdosta etuuslaitokselle kokonaisuudessa palautettavasta tai siirrettävästä asiasta. Asia voidaan palauttaa etuuslaitokselle esimerkiksi tilanteessa, jossa etuuslaitos hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen kokonaan sen jälkeen, kun valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle. Yhden tuomarin kokoonpanossa käsiteltäisiin myös hakemusasiat, jotka koskevat tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai tietojen antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) perusteella sekä täytäntöönpanon keskeyttämistä ja ulosmittausta koskevat asiat niihin liittyvine vaatimuksineen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta käsitellä 1 momentissa tarkoitettu asia laajemmassa kokoonpanossa, jos asian laatu sitä edellyttää. Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voisi harkintansa mukaan siirtää jaostossa ratkaistaviksi esimerkiksi sellaiset asiat, jotka vaativat laajempaa selvit-

tämistä tai joissa on vaativampia oikeudellisia ongelmia.

11 §. *Vahvennettu jaosto.* Pykälässä säädettäisiin asian käsittelemisestä vahvennetussa jaostossa. Vahvennetun jaoston kokoonpanoa ja päätösvaltaisuuden edellytyksiä ehdotetaan vahvistettavaksi nykyisestä.

Pykälän 1 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja voisi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Lisäksi myös jaosto voisi määrätä sen käsiteltävänä olevan asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa samasta syystä.

Vahvennettuun jaoston puheenjohtajana toimisi muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Vahvennetun jaoston muina jäseninä olisivat varapuheenjohtajat, asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet ja muiden jaostojen lakimiesjäsenet. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, muiden jaostojen lakimiesjäsenten tilalla olisivat muiden jaostojen lääkärijäsenet. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että asian käsitteilyyn osallistuisi kaksi jäsentä enemmän kuin nykyisin, eli jäseniä olisi yhteensä kymmenen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vahvennetun jaoston päätösvaltaisuudesta. Vahvennettu jaosto olisi päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi läsnä olisi vähintään neljä viidesosaa vahvennettuun jaostoon kuuluvista jäsenistä. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että puheenjohtajan lisäksi läsnä tulisi olla kahdeksan jäsentä. Lisäksi päätösvaltaisuuden edellytyksenä olisi se, että 9 §:n 2 momentissa edellytetty tasapuolisuus läsnä olevien jäsenten kesken toteutuu.

12 §. *Täysistunto.* Pykälässä säädettäisiin täysistunnosta ja sen kokoonpanosta sekä sen päätösvaltaisuudesta. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevia tapaturmavakuutuslain 53 a §:n 9 ja 10 momenttia muutoksenhakulautakunnan täysistunnosta.

13 §. *Hallintojaosto.* Pykälässä säädettäisiin hallintojaostosta, sen kokoonpanosta ja päätösvaltaisuudesta. Säännös vastaisi voimassa olevaa tapaturmavakuutuslain 53 a §:n

7 momenttia muutoksenhakulautakunnan hallintojaostosta. Pykälään otettaisiin lisäksi uusi säännös siitä, että asian käsittelystä hallintojaostossa määrätään tarkemmin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

14 §. Asian käsittely. Pykälässä säädettäisiin asian käsittelystä muutoksenhakulautakunnassa. Hallintolainkäyttölain soveltamista koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi nykyisestä.

Pykälän 1 momentin mukaan asian käsittelyssä sovellettaisiin hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hallintolainkäyttölain 37—50 §:n soveltamisesta. Tästä säädettäisiin erikseen, koska hallintolainkäyttölain mukaan 37—50 §:ää voidaan soveltaa vain tuomioistuimissa. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin myös, että muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa ei kuitenkaan sovellettaisi hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Pykälän 3 momentin mukaan hallintolainkäyttölain 49 §:ssä tarkoitetut todistajan kustannukset ja 50 §:ssä tarkoitetut muut todistelukulut korvattaisiin muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia. Hallintolainkäyttölain mukaan tietyt todistelukulut korvataan valtion varoista, mutta koska tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan vakuutuslaitosten maksamalla oikeushallintomaksuilla, tulisi todistelukulut korvata muutoksenhakulautakunnan omista varoista. Valtion tulisi kuitenkin vastata kustannusten korvaamisesta nimeämälleen todistajalle.

Pykälän 5 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa vakuutusyhtiön lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi siten kuin asiasta erikseen säädetään. Säännös vastaa voimassa olevaa sääntelyä.

Pykälän 6 momentin mukaan muutoksenhakulautakunta voisi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta ratkaisupäivänä tai sen jälkeen. Säännös olisi uusi ja sen tarkoituksena on nopeuttaa päätöksen antamista.

15 §. Päätös. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan antamasta päätöksestä. Säännös vastaa nykyistä tapaturmavakuutuslain 53 c §:n 6 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selkeyden vuoksi, että muutoksenhakulautakunnan päätös on maksuton. Säännös on uusi.

16 §. Käsittelyn julkisuus. Pykälän mukaan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia. Säännös on uusi ja se vastaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 15 §:ää ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 13 §:ää.

3 Luku Erinäiset säännökset

17 §. Muutoksenhakulautakunnan toiminnan rahoitus. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan toiminnan rahoituksesta. Säännökset vastaisivat nykyistä tapaturmavakuutuslain 5 luvun 53 i pykälää.

18 §. Työjärjestys. Pykälän mukaan muutoksenhakulautakunnan täysistunnon vahvistamassa työjärjestyksessä määrätään tarkemmin työskentelyn järjestämisestä muutoksenhakulautakunnassa.

19 §. Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin, kuten esimerkiksi puheenjohtajan nimittämiseen liittyviin valmisteleviin toimenpiteisiin.

1.2 Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

5 Luku Muutoksenhaku

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintaa ja organisaatiota koskevien säännösten siirtäminen tapaturmavakuutuslain 5 luvusta erilliseen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettavaan lakiin edellyttää 5 luvun säännösten rakenteen uudistamista kokonaisuudessaan. Muutoksenhakua ja siihen liittyvää menettelyä koskevat säännökset ehdotetaan koottavaksi 53—53 f §:ään ja muut voimassa olevan lain 5 luvun säännökset 53 g—54 c §:ään.

53 §. Muutoksenhakuelimet. Pykälään siirrettäisiin muutoksenhakuelimiä koskeva voimassa olevan lain 53 §:n 1 momentti asiallisesti samansisältöisenä. Säännökseen tehtäisiin tekninen lisäys, jossa todettaisiin kunkin muutoksenhakuelimen toimintaa sääntelevän lain nimi.

53 a §. Muutoksenhakuoikeus. Pykälään siirrettäisiin muutoksenhakuoikeutta koskevat voimassa olevan lain 53 a §:n 1 ja 2 momentin sekä 53 b §:n 1 momentin säännökset asiallisesti samansisältöisinä.

53 b §. Päätöksen täytäntöönpano. Pykälään siirrettäisiin päätöksen täytäntöönpanoa koskevat voimassa olevan lain 53 a §:n 1 ja 12 momentin säännökset asiallisesti samansisältöisinä.

53 c §. Perustevalitus. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 53 a §:n 3 momentin ja 53 a §:n 11 momentin perustevalitusta koskevat säännökset asiallisesti samansisältöisenä.

53 d §. Muutoksenhakuaja ja valituksen toimittaminen. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 53 a §:n 1 ja 2 momentin, 53 c §:n 1 ja 5 momentin sekä 53 b §:n 2 momentin säännökset muutoksenhakuajasta ja valituksen toimittamisesta asiallisesti samansisältöisenä.

53 e §. Itseoikaisu ja valituksen siirto muutoksenhakuelimelle. Pykälään siirrettäisiin itseoikaisua koskevat voimassa olevan lain 53 c §:n säännökset asiallisesti samansisältöisinä.

53 f §. Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 54 §:n 2 momentin säännös valitusajan jälkeen saapuneen valituksen tutkimisesta asiallisesti samansisältöisenä.

53 g §. Asia- ja kirjoitusvirheen korjaaminen. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 53 f §:n säännökset asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisesta asiallisesti samansisältöisinä.

54 §. Lainvoimaisen päätöksen oikaisu. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 53 e §:n säännös asian uudelleen tutkimisesta asiallisesti samansisältöisenä.

54 a §. Lainvoimaisen päätöksen poistaminen. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 53 d §:n säännökset lainvoimaisen päätöksen poistamisesta asiallisesti samansisältöisinä.

töksen poistamisesta asiallisesti samansisältöisinä.

54 b. Takaisinperintä. Pykälään siirretään voimassa olevan lain 53 g §:n säännökset aiheuttomasti maksetun korvauksen takaisinperinnästä asiallisesti samansisältöisinä.

54 c §. Erinäisiä säännöksiä. Pykälään siirrettäisiin asiallisesti samansisältöisinä voimassa olevan lain säännökset 53 h §:ssä, 54 §:n 1 momentissa ja 53 c §:n 4 momentissa koskien Tapaturmavakuutuslaitosten liiton antamaa päätöstä, vakuutuslaitokselle myöhässä saapunutta hakemusta tai ilmoitusta sekä edunvalvojan puhevaltaa.

1.3 Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta

3 §. Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain voimassa olevassa 3 §:ssä säädetään puheenjohtajien ja jäsenten nimittämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi ja sivutoimiset varapuheenjohtajat ja muut jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Pykälän 2 momentissa säädetään sisäasiainministeriön ja valtiovarainministeriön oikeudesta tehdä ehdotukset sosiaali- ja terveysministeriölle osasta varapuheenjohtajia ja osasta työeläkeasioihin perehtyneitä ja tuomarin virkaan oikeuttavia henkilöitä tai muista työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneistä jäsenistä, nimitettäessä heitä jäseniksi lautakuntaan.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3 §:stä säädettyä kunnallinen eläkejärjestelmä kuului sisäasiainministeriön toimialaan. Pykälää koskevan hallituksen esityksen (HE 91/2006 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kunnallisen eläkejärjestelmän kuulussa sisäasiainministeriön toimivaltaan, on sisäasiainministeriössä olevalla asiantuntemuksella ja kiinteillä yhteyksillä kunnalliseen eläkejärjestelmään ja toimijoihin nähtävissä tärkeä merkitys tämän kunnallisen alan edustuksesta päättäessä.

Vuoden 2008 alusta lähtien kuntien henkilöasiat, mukaan luettuna kunnalliset eläkkeet, ovat kuuluneet valtiovarainministeriön toimialaan. Koska kunnallinen eläkejärjestelmä ei enää kuulu sisäasiainministeriön toimialaan, ehdotetaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3 §:ää muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin sisäasiainministeriön sijasta ministeriöön, jonka toimialaan kuntien eläkejärjestelmä kuuluu. Kuntien eläkejärjestelmästä vastaavalla ministeriöllä olisi oikeus tehdä ehdotus sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle kahdesta varapuheenjohtajasta ja kahdesta työeläkeasioihin perehtyneestä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä ja valtion eläkejärjestelmästä vastaavalla ministeriöllä olisi vastaavasti oikeus tehdä ehdotus yhdestä varapuheenjohtajasta ja yhdestä työeläkeasioihin perehtyneestä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä. Tätä esitystä ehdotettaessa kuntien ja valtion eläkejärjestelmät kuuluvat valtiovarainministeriön hallinnonalaan. Lain uusi sanamuoto ottaisi paremmin huomioon ministeriöiden toimialoissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset.

8 §. Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot. Pykälässä säädetään muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanoista ja niiden päätösvaltaisuudesta. Pykälän 1 momentin luetteluun muutoksenhakuasioiden ratkaisukokoonpanoista lisättäisiin maininta yhden tuomarin kokoonpanosta. Yhden tuomarin kokoonpanosta säädettäisiin tarkemmin lain 8 a §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädetään jaoston päätösvaltaisuudesta. Voimassa olevan säännöksen mukaan muutoksenhakulautakunnan jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen sekä lääkärijäsenen lisäksi läsnä on työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavia jäseniä siten kuin 8 §:n 2 momentin 1—5 kohdassa säädetään. Momentissa on hyvin tarkoin rajattu, ketkä työ-

elämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavista asiantuntijoista voivat osallistua kunkin eläkelain mukaiseen ratkaisuun. Esimerkiksi käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen riippuu olennaisesti kunnallisen eläkelain (549/2003) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, on kahden kuntien eläkejärjestelmään perehtyneen työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen oltava läsnä. Työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen sekä lääkärijäsenen osalta tällaista rajoitusta ei ole.

Toisia eläkelakeja koskevia tapauksia saapuu työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan huomattavasti enemmän kuin toisia. Koska työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavat asiantuntijat voivat osallistua ratkaisun tekemiseen vain tiettyä eläkelakia koskevissa asioissa, ei heidän asiantuntemustaan voi hyödyntää muissa jaostoissa. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa kukin jaosto käsittelee tietyn eläkelain mukaisia asioita. Tämä johtaa siihen, että työt jaostojen kesken jakautuvat epätasaisesti.

Eläkelainsäädännössä on pyritty mahdollisimman yhtenäiseen lainsäädäntöön eikä suuria eroja eri eläkejärjestelmissä ole enää kuin lähinnä voimaantulosäännösten suojaamina vanhoina etuuksina. Kuntien ja valtion eläkejärjestelmät ovat jo siinä määrin identtiset, että kustannustehokkuuden lisäämiseksi valtion eläkeasioiden käsittely siirretään Kuntien eläkevakuutukseen vuoden 2011 alusta lähtien.

Jotta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa voitaisiin tehokkaasti hyödyntää työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavien jäsenten asiantuntemusta, ehdotetaan, että säännöksiä jaoston päätösvaltaisuudesta muutetaan. Jaoston päätösvaltaisuuksena olisi, että puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan, työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen sekä lääkärijäsenen lisäksi läsnä on kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Kahden

työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteiden tuntemusta edustavan jäsenen osalta ei enää säädettäisi siitä, minkä eläkejärjestelmän erityisasiantuntemusta heidän tulee edustaa. Maatalousyrittäjätoimintaa koskevissa asioissa läsnä tulisi lisäksi yhä olla maatalousyrittäjien olosuhteita tunteva jäsen ja yrittäjien eläkelakia koskevissa asioissa yrittäjien olosuhteita tunteva jäsen.

8 a §. Puheenjohtajan ratkaistavat asiat. Lakiin lisättäisiin uusi 8 a §, jossa säädettäisiin asioista, jotka muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai sivutoiminen varapuheenjohtaja ratkaisisi yksin esittelystä niin sanotussa yhden tuomarin kokoonpanossa. Säännös vastaa edellä esitettyä ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 §:ksi.

12 §. Hallintolainkäyttölain soveltaminen. Pykälässä säädetään hallintolainkäyttölain soveltamisesta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa. Pykälän ehdotettu sisältö vastaa edellä esitettyä ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 1—4 momentiksi.

12 a §. Myöhästynyt selvitys. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 a §. Pykälän mukaan muutoksenhakulautakunta voisi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan asian vasta ratkaisupäivänä tai sen jälkeen. Säännös vastaa ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 6 momentiksi.

14 §. Hallintoasiat. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain voimassa olevan 14 §:n mukaan muutoksenhakulautakunnan hallintojaostossa käsitellään työjärjestyksessä mainitut muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat. Hallintojaoston jäseninä ovat muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan lisäksi yksi sosiaali- ja terveysministeriön, yksi sisäasiainministeriön ja yksi valtiovarainministeriön ehdotuksesta nimitetty varapuheenjohtaja sekä kolme työmarkkinajärjestöjen nimeämää jäsentä.

Pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi vastaavin perustein kuin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3 §:ää puheenjohtajien ja jäsenten nimitämisestä. Pykälässä viitattaisiin sisäasiainministeriön sijasta ministeriöön, joka vastaa

kuntien eläkejärjestelmästä ja valtiovarainministeriön sijasta ministeriöön, joka vastaa valtion eläkejärjestelmästä. Hallintojaoston kokoonpanossa olisi yksi kuntien eläkejärjestelmästä vastaavan ministeriön ehdotuksesta nimitetty varapuheenjohtaja ja yksi valtion eläkejärjestelmästä vastaavan ministeriön ehdotuksesta nimetty varapuheenjohtaja.

1.4 Laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta

10 a §. Puheenjohtajan ratkaistavat asiat. Pykälässä säädetään asioista, jotka muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja voi ratkaista yksin. Yhden tuomarin kokoonpanon käyttöä ehdotetaan laajennettavaksi. Puheenjohtaja voisi ratkaista esittelystä myös asiat, joissa on kyse poistohakemuksen peruuttamisesta, uuden selvityksen johdosta Kansaneläkelaitokselle kokonaisuudessaan palautettava tai siirrettävästä asiasta tai hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla. Lisäksi yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistaisiin täytäntöönpanon keskeyttämistä ja ulosmittausta koskevat asiat niihin liittyvine vaatimuksineen.

14 §. Asian käsittely. Pykälässä säädetään hallintolainkäyttölain soveltamisesta muutoksenhakulautakunnassa. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus hallintolainkäyttölain 37—50 §:ään. Hallintolainkäyttölain 37—50 §:ää suullisen käsittelyn toimittamisesta ja muista menettelykeinoista sovellettaisiin muutoksenhakulautakunnassa hallintolainkäyttölain 2 §:n 1 momentin soveltamisalarajoituksen estämättä. Pykälän sisältö vastaa edellä esitettyä ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 1—4 momentiksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 8 momentti, jonka mukaan muutoksenhakulautakunta voisi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta ratkaisupäivänä tai sen jälkeen. Säännös vastaa ehdotusta ta-

tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 6 momentiksi.

1.5 Työttömyysturvalaki

12 a luku Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta

3 a §. Puheenjohtajan ratkaistavat asiat. Lakiin lisättäisiin uusi 3 a §, jossa säädettäisiin asioista, jotka muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisisi esittelystä. Säännös vastaa ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 §:ksi.

5 §. Asian käsittely. Pykälässä säädettäisiin hallintolainkäyttölain soveltamisesta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa. Pykälä vastaisi ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 1—4 momentiksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan muutoksenhakulautakunta voisi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta ratkaisupäivänä tai sen jälkeen. Säännös vastaa ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 6 momentiksi.

1.6 Opintotukilaki

32 §. Opintotuen muutoksenhakulautakunta. Pykälän 4 momentissa säädetään hallintolainkäyttölain soveltamisesta opintotuen muutoksenhakulautakunnassa. Momentin ehdotettu sisältö vastaa edellä esitettyä ehdotusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 1—4 momentiksi.

1.7 Sotilastapaturmalaki

4 §. Korvauksen suorittaja. Tapaturmavirasto on lakkautettu lailla 1528/1995 ja sen tehtävät ovat siirtyneet valtiokonttorille. Säännös muutettaisiin vastaamaan nykytilaa viittaamalla tapaturmaviraston sijasta valtiokonttoriin, joka nykyisin käsittelee sotilastapaturmalain mukaisia korvauksia koskevat asiat.

5 §. Korvaukset. Pykälään lisättäisiin viittaus tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettuun lakiin. Samalla korvattaisiin maininta tapaturmalautakunnasta lautakunnan nykyisellä nimellä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ja tapaturmaviraston sijasta viitattaisiin valtiokonttoriin. Tapaturmakorvausta saavien invaliidihuollosta annettu laki (592/1963) on kumottu lailla tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (625/1991), joten viittaus ensin mainittuun lakiin korjattaisiin vastaamaan nykytilaa.

1.8 Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki

7 §. Pykälän 3 momentin viittaus tapaturmavakuutuslakiin korjattaisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia.

9 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettuun lakiin. Lisäksi nimi tapaturmalautakunta korvattaisiin nykyisellä nimellä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta.

1.9 Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta

16 §. Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely. Pykälän 2 momentissa olevat viittaukset tapaturmavakuutuslain 5 luvun pykälään korjattaisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia.

23 §. Muutoksenhaku. Pykälässä olevat viittaukset tapaturmavakuutuslain 5 luvun pykälään korjattaisiin vastaamaan tässä esityksessä ehdotettuja muutoksia.

1.10 Laki opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta

4 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettuun lakiin. Lisäksi nimi tapaturmalautakunta korvattaisiin nykyisellä nimellä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

1.

Laki**tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Tehtävä ja kokoonpano

1 §

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja toimivalta

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta (*muutoksenhakulautakunta*) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisissa asioissa ja muissa asioissa siten kuin erikseen säädetään.

2 §

Muutoksenhakulautakunnan jäsenet

Muutoksenhakulautakunnassa jäseninä ovat puheenjohtaja sekä vähintään:

- 1) kaksi varapuheenjohtajaa;
- 2) kolme lakimiesjäsentä;
- 3) kolme lääkärijäsentä;
- 4) kuusi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä; ja
- 5) kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja on päätoiminen ja muut jäsenet ovat sivutoimisia.

Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on yksi yhteinen varajäsen, johon sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään varapuheenjohtajasta ja jäsenestä. Muilla jäsenillä on kullakin henkilökohtainen varajäsen. Henkilökohtaiseen varajäseneseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä.

3 §

Jäsenten kelpoisuus

Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten tulee olla oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Puheenjohtajalta edellytetään lisäksi käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lääkärijäsenen tulee olla laillistettu lääkäri.

4 §

Puheenjohtajan tehtävät

Puheenjohtaja johtaa muutoksenhakulautakuntaa ja vastaa sen toiminnasta, valvoo lain-tulkinnan yhdenmukaisuutta muutoksenhakulautakunnan ratkaisuissa sekä vastaa muutoksenhakulautakunnan hallinnollisista asioista työjärjestyksessä tarkemmin määrättyllä tavalla.

5 §

Muutoksenhakulautakunnan nimittäminen

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan toistaiseksi sekä muut jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan.

Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä on ainakin kolme määrättävä työnantajajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevat jäsenet on määrättävä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Muutoksenhakulautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.

Jos muutoksenhakulautakunnan jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

6 §

Tuomarin vala ja vakuutus sekä eroamisikä

Muutoksenhakulautakunnan jäsenen on ryhtyessään tehtäväänsä vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jollei hän ole tehnyt sitä jo aiemmin.

Muutoksenhakulautakunnan jäsen on velvollinen eroamaan tehtävästään sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 68 vuotta.

7 §

Esittelijät

Muutoksenhakulautakunnassa on tarpeellinen määrä esittelijöitä.

Muutoksenhakulautakunnan esittelijällä on oltava oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto. Esittelijän tehtävistä määrätään tarkemmin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

2 luku

Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa

8 §

Muutoksenhakulautakunnan jaostot

Asiat ratkaistaan muutoksenhakulautakunnassa jaostoissa. Lainkäyttöasiat ratkaistaan esittelystä jaostossa, yhden tuomarin kokoonpanossa, vahvennetussa jaostossa tai täysistunnossa. Muut asiat ratkaistaan hallintojaostossa, jollei hallintojaosto ole antanut asiaa muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan päätettäväksi.

Jaostossa on puheenjohtajana muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja jäsenenä lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä sekä maatalousyrittäjien olosuhteita tunteva jäsen.

9 §

Jaoston päätösvaltaisuus

Jaosto on päätösvaltainen, kun jaoston puheenjohtajan, lääkärijäsenen ja lakimiesjäsenen lisäksi läsnä ovat työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) mukaisissa asioissa jaoston puheenjohtajan, lääkärijäsenen ja lakimiesjäsenen lisäksi läsnä on oltava maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi, että enintään puolet läsnä olevista jäsenistä on työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä ja maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä ja että 1 momentissa tarkoitetuista työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä toinen on työnantajajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätty jäsen ja toinen työntekijäin ja toimihenkilöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätty jäsen.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun paikalla ovat jaoston puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä edellyttäen, että ne jaoston jäsenet, jotka eivät ole paikalla, ovat kirjallisesti ennen kokousta ilmoittaneet yhtyvän esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat jäsenet.

10 §

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:

1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;

2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;

3) uuden selvityksen johdosta vakuutuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;

4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;

5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevista asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai

6) ulosmittausta koskevista asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia voidaan ratkaista kuitenkin myös 8 §:n 2 momentissa tarkoitettussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

11 §

Vahvennettu jaosto

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Vahvennetussa jaostossa on puheenjohtajana muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja jäsenenä varapuheen-

johtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet ja muiden jaostojen lakimiesjäsenet. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, jäsenenä ovat lakimiesjäsenten sijasta muiden jaostojen lääkärijäsenet.

Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi läsnä on vähintään neljä viidesosaa vahvennettuun jaostoon kuuluvista jäsenistä. Tällöin jäseniin sovelletaan, mitä 9 §:n 2 momentissa säädetään.

12 §

Täysistunto

Jos muutoksenhakulautakunnan ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavallisissa tapauksissa tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä asian käsiteltäväksi muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Myös muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksestä koskevat asiat on käsiteltävä täysistunnossa.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi, että läsnä on vähintään yksi työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Käsiteltäessä muutoksenhakuasiaa enintään puolet läsnä olevista jäsenistä voi olla työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä ja maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

13 §

Hallintojaosto

Hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa. Sen puheenjohtajana toimii muutoksenhaku-

lautakunnan puheenjohtaja ja muina jäseninä ovat muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista yhden ovat nimenneet työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet ja yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Asiat käsitellään siten kuin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä määrätään.

14 §

Asian käsittely

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.

Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Muutoksenhakulautakunta voi poistaa vakuutusyhtiön lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

15 §

Päätös

Muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen.

Muutoksenhakulautakunnan päätös on maksuton.

16 §

Käsittelyn julkisuus

Oikeudenkäynnin julkisuudesta muutoksenhakulautakunnassa ja muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanosta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintuomioistuimissa annetussa laissa.

3 luku

Erinäiset säännökset

17 §

Muutoksenhakulautakunnan toiminnan rahoitus

Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisäateistä tapaturmavakuutus-toimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Maksujen yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat muutoksenhakulautakunnalle säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta.

Finanssivalvonta vahvistaa vuosittain muutoksenhakulautakunnan talousarvion lautakunnan hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Finanssivalvonta voi hallintojaoston esityksestä erityisestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Vakuutuslaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitussa talousarviossa vahvistetut muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan tapaturmavakuutuslaitosten kesken määräämismuutosta edeltävänä vuonna vakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Finanssivalvonta. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetään tilintarkastajan riippumattomuudesta, esteellisyydestä, salassapitovelvollisuudesta, erottamisesta ja eroamisesta. Muutoksenhakulautakunnan täysistunto valitsee vuosittain tilintarkastajan ja varatilintarkastajan. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT). Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Finanssivalvonnalle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Vakuutuslaitos voi valittaa Finanssivalvonnan oikeushallintomaksun vahvistamista koskevasta päätöksestä siten kuin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetään.

Oikeushallintomaksun suorasta ulosotto-kelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitettuna korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

18 §

Työjärjestys

Työskentelyn järjestämisestä muutoksenhakulautakunnassa määrätään tarkemmin työjärjestyksessä, jonka muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 5 luku seuraavasti:

5 luku

Muutoksenhaku

53 §

Muutoksenhakuelimet

Muutoksenhakua varten on tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, vakuutus oikeus ja korkein oikeus. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta säädetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (xx/xxxx) ja vakuutus oikeudesta vakuutus oikeuslaissa (132/2003). Korkeimmasta oikeudesta säädetään korkeimmasta oikeudesta annetussa laissa (665/2005).

53 a §

Muutoksenhakuoikeus

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutus oikeudelta kirjallisella valituksella.

Vakuutus oikeuden päätökseen, jos siinä on ratkaistu kysymys siitä, oikeuttaako ruumiin-

vamma, sairaus tai kuolema tämän lain mukaiseen korvaukseen tai siitä, kenen on korvaus suoritettava, sekä vakuutus oikeuden perustevalitukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

53 b §

Päätöksen täytäntöönpano

Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiaassa annettu lainvoimainen tuomio.

53 c §

Perustevalitus

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Jos sellainen valitus tehdään

ulosmittauksen johdosta, sovelletaan lisäksi, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään perustevalituksesta.

Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 1 momentissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella.

53 d §

Muutoksenhakuaika ja valituksen toimittaminen

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona asianosainen on saanut tiedon vakuutuslaitoksen tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Valituskirjelmä on toimitettava muutoksenhakuajassa päätöksen antaneelle vakuutuslaitokselle. Perustevalitusta koskevassa asiassa valituskirjelmä toimitetaan muutoksenhakuelimelle.

Haettaessa muutosta vakuutusoikeuden päätökseen on soveltuvin osin noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 30 luvussa säädetään muutoksenhausta hovioikeuden ratkaisuun. Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon vakuutusoikeuden päätöksestä.

53 e §

Itseoikaisu ja valituksen siirto muutoksenhakuelimelle

Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a ja 53 d §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat

ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusoikeudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos vakuutuslaitos hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen osin tai kokonaan sen jälkeen, kun valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, voi vakuutuslaitos niin ikään antaa väliaikaisen päätöksen. Väliaikaisesta päätöksestä on ilmoitettava viipymättä muutoksenhakuelimelle. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluttua valitusajan päättymisestä.

53 f §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusoikeudelle tai korkeimmalle oikeudelle määräajassa annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, se voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy.

53 g §

Asia- ja kirjoitusvirheen korjaaminen

Jos vakuutuslaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, vakuutuslaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää kuitenkin, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

Vakuutuslaitoksen on korjattava päätöksensä oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe tai muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

54 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat muutoksenhakuasiaa käsitellessään menetellä vastaavasti.

54 a §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a § ja 53 d §:ssä säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

54 b §

Takaisinperintä

Jos joku on saanut tämän lain mukaista korvausta enemmän kuin tässä laissa säädetään, vakuutuslaitoksen on perittävä aiheettomasti maksettu korvaus.

Aiheettomasti maksettu korvaus voidaan jättää osittain tai kokonaan perimättä takaisin, jos se katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen korvauksenhakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä taikka jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu korvaus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se muista kuin 63 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitetuista vastaisuudessa maksettavista korvauseristä. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa korvauksensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun korvauserästä on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulo verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero.

Aiheettomasti maksettu korvaus on perittävä takaisin kymmenen vuoden kuluessa sen maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisaajan katkaisemisesta al-

kaa kuluu uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

54 c §

Erinäisiä säännöksiä

Mitä tässä luvussa säädetään vakuutuslaitoksen päätöksestä, koskee soveltuvin osin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tämän lain nojalla antamaa päätöstä. Vakuutuslaitos ei saa hakea muutosta valittamalla 41 b §:n 1—5 momentin nojalla annettuun Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tai muutoksenhakuelimen päätökseen.

Jos vakuutuslaitokselle määräajassa tehtävä hakemus tai ilmoitus on saapunut perille tämän ajan päätyttyä, tämä seikka ei ole esteenä korvauksen myöntämiselle, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Mitä 41 a §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta tämän lain mukaisessa asiassa, sovelletaan vastaavasti haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

3.

Laki**työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 3 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 12 § ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 1298/2006, sekä

lisätään lakiin uusi 8 a ja 12 a § seuraavasti:

3 §

Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen

Ministeriö, jonka toimialaan kuntien eläkejärjestelmä kuuluu, tekee sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen kahdesta varapuheenjohtajasta ja kahdesta työeläkeasioihin perehtyneestä ja oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä. Ministeriö, jonka toimialaan valtion eläkejärjestelmä kuuluu, tekee sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen yhdestä varapuheenjohtajasta ja yhdestä työeläkeasioihin perehtyneestä ja oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä.

8 §

Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat *yhden tuomarin* kokoonpanossa tai vähintään nelijäsenisessä ja enintään kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaoston kokoonpanossa noudatetaan jäsenten kesken vuorojärjestystä siten kuin muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää.

Muutoksenhakuasioita käsittelevä jaosto on päätösvaltainen, kun läsnä ovat jaoston puheenjohtaja, työeläkeasioihin perehtynyt ja oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tai muu työeläkevakuutukseen erityisesti perehtynyt jäsen, lääkärin jäsen

sekä kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä. Pääösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi, että:

1) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, läsnä on oltava yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen;

2) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu maatalousyrittäjän eläkelain, maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006), maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994), maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990), luopumiseläkelain (16/1974), maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992), kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain (1297/1994) tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, läsnä on oltava maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen.

8 a §

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:

1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;

2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;

3) uuden selvityksen johdosta vakuutuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;

4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;

5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai

6) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia voidaan ratkaista kuitenkin myös 8 §:n 2 momentissa tarkoitettussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

12 §

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.

Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

12 a §

Myöhästynyt selvitys

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

14 §

Hallintoasiat

Hallintojaostossa käsitellään työjärjestyksessä mainitut muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat. Hallintojaoston koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja ja muina jä-

seninä kolme varapuheenjohtajaa, joista yksi on nimitetty sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta, yksi sen ministeriön ehdotuksesta, jonka toimialaan kuntien eläkejärjestelmä kuuluu, ja yksi sen ministeriön ehdotuksesta, jonka toimialaan valtion eläkejärjestelmä kuuluu. Lisäksi hallintojaostoon kuuluu kolme jäsentä, joista yhden ovat nimenneet muutoksenhakulautakunnan työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilö-

järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet sekä yhden yrittäjien ja maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

4.

Laki**sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 a ja 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006) 10 a ja 14 §, sellaisena kuin niistä on 10 a § laissa 463/2008, seuraavasti:

10 a §

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä valitusasiat, joissa on kysymys sairausvakuutuslain 3 luvun 4 §:n 1 momentin tai 5 §:n 1 momentin mukaisen korvauksen määrästä.

Samoin menetellään asioissa, joissa on kysymys:

- 1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;
- 2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;
- 3) uuden selvityksen johdosta Kansaneläkelaitokselle kokonaisuudessaan palautettava tai siirrettävästä asiasta;
- 4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;
- 5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai
- 6) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut asiat voidaan ratkaista kuitenkin myös 10 §:ssä tarkoitetussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

14 §

Asian käsittely

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitse-

mäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Muutoksenhakulautakunnan antama päätös on maksuton.

Muutoksenhakulautakunta voi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätök-

sen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 12 a luvun 5 §, sellaisena kuin se on laeissa 1089/2006 ja 389/2007, sekä
lisätään 12 a lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

12 a luku

koitetussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta

5 §

3 a §

*Asian käsittely**Puheenjohtajan ratkaistavat asiat*

Sen estämättä, mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:

1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;

2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;

3) uuden selvityksen johdosta vakuutuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;

4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;

5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai

6) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiat voidaan ratkaista myös 3 §:n 2 momentissa tar-

Asian käsittelyyn työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei lailla erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään. Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Oikeudenkäynnin julkisuudesta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa ja lautakunnan ratkaisukokoonpanosta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen työttömyysturvan muutoksenhakulautakun-

nalle ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ot-

tamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**opintotukilain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 32 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa
 1080/2006, seuraavasti:

32 §

Opintotuen muutoksenhakulautakunta

 Asian käsittelyyn opintotuen muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista opintotuen muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittä-

mistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään. Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. Menettelystä päätöksen poistamisessa on muuten soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään valituksesta.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

7.

Laki**sotilastapaturmalain 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilastapaturmalain (1211/1990) 4 ja 5 § seuraavasti:

4 §

Korvauksen suorittaja

Tämän lain mukaisia korvauksia koskevat
asiat käsittelee valtiokonttori.

5 §

Korvaukset

Korvauksen hakemisesta, korvausvelvolli-
suudesta, korvauksesta, korvausasioiden kä-
sittelystä, korvauksensaajan puhevallan käyt-
tämisestä, osallistumisesta tapaturma-

asioiden muutoksenhakulautakunnan toimin-
nasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksen-
hausta, takautumisoikeudesta ja velvollisuu-
desta tietojen antamiseen on, jollei tästä lais-
sa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa,
mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitauti-
laissa, tapaturmavakuutuslain perusteella
korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa
(625/1991) ja tapaturma-asioiden muutok-
senhakulautakunnasta annetussa laissa
(xx/xxxx) säädetään. Valtiokonttoria koskee
tällöin, mitä vakuutuslaitoksesta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki**maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 7 ja 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 7 §:n 3 momentti ja 9 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 724/2002, seuraavasti:

7 §

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tiedoksisaantiin sovelletaan vastaavasti, mitä tapaturmavakuutuslain 53 d §:n 1 momentissa säädetään.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksesta, korvausasian käsittelystä, puhevallan käyttämisestä, tietojen salassapito-velvollisuudesta ja sen rikkomisesta, oikeudesta tietojen saamiseen, oikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen, tapaturmavakuutuslaitoksen päätöksen alistamisesta, osallistumisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksenhausta tapaturmavakuutuslaitoksen päätökseen ja vakuutusmaksun maksuunpanoon, tapaturmavakuutuslaitoksen takaisinsaantioikeudesta ja ai-

heittoman korvauksen takaisinperimisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään. Mitä näissä laeissa säädetään työntekijästä ja vakuutuslaitoksesta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjään ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen. Tämän lain mukaisiin asioihin ei kuitenkaan sovelleta, mitä tapaturmavakuutuslain 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 17 a §:ssä säädetään fyysikaalisen hoidon johdosta syntyneen ansionmenetyksen korvaamisesta, eikä myöskään, mitä mainitun lain 30 c ja 30 d §:ssä ja 41 b §:n 2 ja 4—6 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

9.

Laki**urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 16 ja 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 16 §:n 2 momentti ja 23 § seuraavasti:

16 §

Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely

Päätöksessä olevan virheen korjaamisesta, asian uudelleen käsittelystä ja aiheettomasti maksetun korvauksen takaisinperinnästä on voimassa, mitä tapaturmavakuutuslain 53 g, 54 ja 54 b §:ssä säädetään. Mitä tapaturmavakuutuslain 55 §:ssä säädetään rangaistukseen tuomitsemisesta tapaturmavakuutuslain mukaisen tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta ja tapaturmavakuutuslain mukaisen työnantajavelvoitteen rikkomisesta, sovelletaan 1 §:ssä tarkoitettuun urheiluseuraan tai muuhun urheilutoimintaa harjoittavaan yhtei-

söön sekä tässä laissa tarkoitettuun urheili-
 jaan.

23 §

Muutoksenhaku

Tämän lain mukaista tapaturmaturvaa ja sen järjestämistä koskevaan muutoksenha-
 kuun ja lainvoimaisen päätöksen poistami-
 seen sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain
 53, 53 a—53 f, 54 a ja 54 c §:ssä sekä tapa-
 turma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta
 annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

10.

Laki**opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain (1318/2002) 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 §

Tähän lakiin perustuvan korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksen määräytymisestä, vakuutusmaksusta, vakuutamisvelvollisuuden laiminlyönnistä, korvausasioiden käsittelystä, korvauksensaajan puhevallan käyttämisestä, oikeudesta tietojen saantiin sekä oikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen, muutoksenhausta, osallistumisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin ja vakuutuslaitoksen takautu-

misoikeudesta on, jollei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Juha Rehula*

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 5 luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

53 §

53 §

Muutoksenhakuelimet

Tapaturmavakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, vakuutus oikeus ja korkein oikeus.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, vähintään kaksi varapuheenjohtajaa ja vähintään kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä vähintään kuusi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä ja vähintään kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja heillä on henkilökohtaiset varamiehet. Jos puheenjohtaja ennestään on valtion virassa tai toimessa, vapautuu hän sen hoitamisesta siksi ajaksi, jona hän toimii puheenjohtajana. Jäsenen, joka ei ole aikaisemmin tehnyt oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua tuomarin valaa tai sitä vastaavaa vakuutusta, on ennen tehtävään ryhtymistään tehtävä se tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.

Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja heidän varajäsenensä sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtä-

Muutoksenhakua varten on tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, vakuutus oikeus ja korkein oikeus. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta säädetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (xx/xxxx) ja vakuutus oikeudesta vakuutus oikeuslaissa (132/2003). Korkeimmasta oikeudesta säädetään korkeimmasta oikeudesta annetussa laissa (665/2005).

vässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä on ainakin kolme määrättävä työnantajajhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevat jäsenet on määrättävä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Lääkärijäsenen tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtynyt lailistettu lääkäri. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Asian käsittelyssä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa. Oikeudenkäynnin julkisuudesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja muutoksenhakulautakunnan ratkaisukoonpanosta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, on voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007) säädetään. Tarkempia säännöksiä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Muutoksenhakulautakunta vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada tämän lain mukaisen tehtäviensä hoitamiseksi virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta.

53 a §

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädetyssä ajassa päätöksen tiedoksi saatuaan.

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Jos sellainen valitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/1961) perustevalituksesta säädetään.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaoston jäseniä ovat lisäksi lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jaoston kokoonpanon tulee olla asianosaisen kannalta arvioituna tasapuolinen. Muutoksenhaku- ja alistusasioita käsittelevät jaostot määrää lautakunta. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenten kesken vuorojärjestystä siten kuin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää. asiat päätetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja sen jaostossa esittelystä. Tapaturma-asioiden muutoksen-

53 a §

Muutoksenhakuoikeus

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella.

Vakuutusoikeuden päätökseen, jos siinä on ratkaistu kysymys siitä, oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus tai kuolema tämän lain mukaiseen korvaukseen tai siitä, kenen on korvaus suoritettava, sekä vakuutusoikeuden perustevalitukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

hakulautakunnan päätökset allekirjoittaa esittelijä.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on se, että puheenjohtajan, lääkärijäsenen ja lakimiesjäsenen lisäksi läsnä ovat tämän lain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuaajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) mukaisissa asioissa maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun läsnä ovat puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos kaikki 5 momentin mukaisesti jaostoon kuuluvat ovat kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat.

Hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa. Sen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja muina jäseninä lautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista yhden ovat nimenneet työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet ja yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennettuun jaostoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 5 momentissa säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tu-

Voimassa oleva laki

lisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, jaosto voi päättää tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä koskevat asiat.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi se, että läsnä on vähintään yksi työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Täysistunto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työnantajajärjestöjen, työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitettyjä jäseniä. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 3 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädetyssä määräajassa.

Vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

53 b §

53 b §

Päätöksen täytäntöönpano

Vakuutusoikeuden päätökseen, mikäli siinä on ratkaistu kysymys siitä, oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus tai kuolema tämän lain mukaiseen korvaukseen tahi siitä, kenen on korvaus suoritettava, sekä vakuutusoikeuden perustevalitukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

Haettaessa muutosta vakuutusosoikeuden päätökseen on soveltuvin osin noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 30 luvussa on säädetty muutoksenhausta hovioikeuden ratkaisuun. Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon vakuutusosoikeuden päätöksestä.

53 c §

Asianosaisen hakiessa muutosta vakuutuslaitoksen taikka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan muussa kuin perustevalitusasiassa antamaan päätökseen valituskirjelmä on toimitettava 53 a §:n 1 momentissa säädettyssä valitusajassa asianomaiselle vakuutuslaitokselle. Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainitun tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusosoikeudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Kun asia on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, vakuutuslaitoksen on ilmoitettava sille heti päätöksen muuttamisesta. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

53 c §

Perustevalitus

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Jos sellainen valitus tehdään ulosmittauksen johdosta, sovelletaan lisäksi, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään perustevalituksesta.

Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 1 momentissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella.

Voimassa oleva laki

Mitä 41 a §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta tämän lain mukaisessa asiassa, on vastaavasti voimassa haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden on merkittävä päätökseensä päivä, jona se on postitettu sekä vastaanottajan nimi ja osoite. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyt-

53 d §

Muutoksenhakuaika ja valituksen toimittaminen

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona asianosainen on saanut tiedon vakuutuslaitoksen tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Valituskirjelmä on toimitettava muutoksenhakuajassa päätöksen antaneelle vakuutuslaitokselle. Perustevalitusta koskevassa asiassa valituskirjelmä toimitetaan muutoksenhakuelimelle.

Haettaessa muutosta vakuutusosoikeuden päätökseen on soveltuvin osin noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 30 luvussa säädetään muutoksenhausta hovioikeuden ratkaisuun. Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon vakuutusosoikeuden päätöksestä.

tää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

53 e §

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat muutoksenhakuasiaa käsitellessään menetellä vastaavasti.

53 e §

Itseoikaisu ja valituksen siirto muutoksenhakuelimelle

Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a ja 53 d §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusosoikeudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos vakuutuslaitos hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen osin tai kokonaan sen jälkeen, kun valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, voi vakuutuslaitos niinkään antaa väliaikaisen päätöksen. Väliaikaisesta päätöksestä on ilmoitettava viipymättä muutoksenhakuelimelle. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin toimitettava asianomaiselle muutoksenhakueli-

melle viimeistään 60 päivän kuluttua valitusajan päättymisestä.

53 f §

Jos vakuutuslaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, vakuutuslaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää kuitenkin, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

Vakuutuslaitoksen on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe tai muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

53 g §

Jos joku on saanut tämän lain mukaista korvausta enemmän kuin tässä laissa säädetään, on aiheettomasti maksettu korvaus perittävä takaisin.

Aiheettomasti maksettu korvaus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen korvauksenhakijan tai hänen edustajansa villillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu korvaus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se muista kuin 63 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitetuista vastaisuudessa maksettavista korvauseristä. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa korvauksensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun korvauserästä on ennakoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun

53 f §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

*Jos tapaturma-asioiden muutoksenhaku-
lautakunnalle, vakuutusosikeudelle tai kor-
keimmalle oikeudelle määräajassa annettava
valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille
tämän ajan päättymisen jälkeen, se voidaan
tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myö-
hästyminen on ollut painava syy.*

53 g §

Asia- ja kirjoitusvirheen korjaaminen

*Jos vakuutuslaitoksen päätös perustuu sel-
västi virheelliseen tai puutteelliseen selvityk-
seen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen
taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut me-
nettelyvirhe, vakuutuslaitos voi poistaa vir-
heellisen päätöksensä ja ratkaista asian uu-
delleen. Päätöksen korjaaminen asianosaisen
vahingoksi edellyttää kuitenkin, että asian-
osainen suostuu päätöksen korjaamiseen.*

*Vakuutuslaitoksen on korjattava päätökses-
sään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe
tai muu niihin verrattava selvä virhe. Virhet-
tä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen
johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulok-
seen.*

lain (627/1978) nojalla lähdevero.

Aiheettomasti maksettu korvaus on perittävä takaisin kymmenen vuoden kuluessa sen maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:ssä säädetään. Tämän vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

53 h §

Mitä tässä luvussa säädetään vakuutuslaitoksen päätöksestä, koskee soveltuvin osin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tämän lain nojalla antamaa päätöstä. Vakuutuslaitos ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla 41 b §:n 1—5 momentin nojalla annettuun Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tai muutoksenhakuelimen päätökseen.

53 i §

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuustoittoa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Niiden yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tässä laissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa vuosittain tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Vakuutusvalvontavirasto voi hallintojaoston esityksestä erityisesti syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Voimassa oleva laki

Vakuutuslaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitettussa talousarviossa vahvistetut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan tapaturmavakuutuslaitosten kesken määräämisvuotta edeltävänä vuonna mainittujen tapaturmavakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä Valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetään tilintarkastajan riippumattomuudesta, esteellisyydestä, salassapitovelvollisuudesta, erottamisesta ja eroamisesta. Muutoksenhakulautakunnan täysistunto valitsee vuosittain tilintarkastajan ja varatilintarkastajan. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT). Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Vakuutuslaitos voi valittaa Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla vahvistamasta oikeushallintomaksusta siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

Oikeushallintomaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitettun korkokannan mukaan. Viivästysko-

ron sijasta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

54 §

Jos vakuutuslaitokselle määräajassa tehtävä hakemus tai ilmoitus on saapunut perille tämän ajan päätyttyä, tämä seikka ei ole esteenä korvauksen myöntämiselle, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusosoikeudelle tai korkeimmalle oikeudelle määräajassa annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, voidaan se tästä huolimatta, 1 momentissa mainituin edellytyksin, ottaa tutkittavaksi.

54 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat muutoksenhakuasiana käsitellessään menetellä vastaavasti.

54 a §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a § ja 53 d §:ssä säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisil-

le tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

54 b §

Takaisinperintä

Jos joku on saanut tämän lain mukaista korvausta enemmän kuin tässä laissa säädetään, vakuutuslaitoksen on perittävä aiheettomasti maksettu korvaus.

Aiheettomasti maksettu korvaus voidaan jättää osittain tai kokonaan perimättä takaisin, jos se katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen korvauksenhakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä taikka jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu korvaus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se muista kuin 63 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitetuista vastaisuudessa maksettavista korvauseristä. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa korvauksensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun korvauserästä on enakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero.

Aiheettomasti maksettu korvaus on perittävä takaisin kymmenen vuoden kuluessa sen maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumisesta ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saata-

van vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

54 c §

Erinäisiä säännöksiä

Mitä tässä luvussa säädetään vakuutuslaitoksen päätöksestä, koskee soveltuvin osin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tämän lain nojalla antamaa päätöstä. Vakuutuslaitos ei saa hakea muutosta valittamalla 41 b §:n 1—5 momentin nojalla annettuun Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tai muutoksenhakuelimen päätökseen.

Jos vakuutuslaitokselle määräajassa tehtävä hakemus tai ilmoitus on saapunut perille tämän ajan päätyttyä, tämä seikka ei ole esteenä korvauksen myöntämiselle, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Mitä 41 a §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta tämän lain mukaisessa asiassa, sovelletaan vastaavasti haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

3.

Laki**työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 3 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 12 § ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 1298/2006, sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 12 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen**Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen*

Sisäasiainministeriö tekee sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen kahdesta varapuheenjohtajasta ja kahdesta työeläkeasioihin perehtyneestä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä, ja valtiovarainministeriö tekee sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen yhdestä varapuheenjohtajasta ja yhdestä työeläkeasioihin perehtyneestä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä.

Ministeriö, jonka toimialaan kuntien eläkejärjestelmä kuuluu, tekee sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen kahdesta varapuheenjohtajasta ja kahdesta työeläkeasioihin perehtyneestä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä. *Ministeriö, jonka toimialaan valtion eläkejärjestelmä kuuluu*, tekee sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen yhdestä varapuheenjohtajasta ja yhdestä työeläkeasioihin perehtyneestä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneesta tai muusta työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneestä jäsenestä.

8 §

8 §

*Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot**Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot*

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat vähintään nelijäsenisessä ja enintään kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenten kesken vuorojärjestystä siten kuin muu-

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat *yhden tuomarin kokoonpanossa tai* vähintään nelijäsenisessä ja enintään kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaoston kokoonpanossa noudatetaan jäsenten

toksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää.

Muutoksenhakuasioita käsittelevä jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai *vara-puheenjohtajan* sekä työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen sekä lääkärijäsenen lisäksi läsnä on muita jäseniä seuraavasti:

1) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu *työntekijän eläkelain* tai *merimieseläkelain* (1290/2006) taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, on kahden yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneen työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen oltava läsnä;

2) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu *kunnallisen eläkelain* (549/2003) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, on kahden kuntien eläkejärjestelmään perehtyneen työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen oltava läsnä;

3) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu valtion eläkelain (1295/2006), evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966), Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöiden eläketurvaa koskevan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n tai näiden lakien nojalla annettujen säännösten ja määräysten soveltamisesta, on kahden valtion eläkejärjestelmään perehtyneen työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen oltava läsnä;

4) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, on 1 kohdassa mainittujen jäsenten lisäksi yrittäjätoimintaan perehtyneen jäsenen oltava läsnä;

5) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu maatalousyrittäjän eläkelain, maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006), maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994), maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990), luopumiseläkelain (16/1974),

kesken vuorojärjestystä siten kuin muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää.

Muutoksenhakuasioita käsittelevä jaosto on päätösvaltainen, kun läsnä ovat jaoston puheenjohtaja, työeläkeasioihin perehtynyt ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittanut tai muu työeläkevakuutukseen erityisesti perehtynyt jäsen, lääkärijäsen *sekä kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi, että:*

1) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, läsnä on oltava yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen;

2) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu maatalousyrittäjän eläkelain, maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006), maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994), maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990), luopumiseläkelain (16/1974), maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992), kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain (1297/1994) tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, läsnä on oltava maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen.

maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992), kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain (1297/1994) tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, on 1 kohdassa mainittujen jäsenten lisäksi maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneen jäsenen oltava läsnä.

8 a §

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:

1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;

2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;

3) uuden selvityksen johdosta vakuutuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;

4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;

5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai

6) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia voidaan ratkaista kuitenkin myös 8 §:n 2 momentissa tarkoitettussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

12 §

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Asian käsittelyssä muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä.

12 §

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.

Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 sekä 39—50 §:n säännöksiä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimemälle todistajalle korvattavia kustannuksia.

Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

12 a §

Myöhästynyt selvitys

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

14 §

Hallintoasiat

Hallintojaostossa käsitellään työjärjestyksessä mainitut muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat. Hallintojaoston koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja ja muina jäseninä yksi sosiaali- ja terveysministeriön, yksi sisäasiainministeriön ja yksi valtiovarainministe-

14 §

Hallintoasiat

Hallintojaostossa käsitellään työjärjestyksessä mainitut muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat. Hallintojaoston koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja ja muina jäseninä kolme varapuheenjohtajaa, joista yksi on nimetty sosiaali- ja terveysministeriön ehdo-

riön ehdotuksesta nimitetty varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä, joista yhden ovat nimenneet muutoksenhakulautakunnan työnantajakärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet sekä yhden yrittäjien tai maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan.

tuksesta, yksi sen ministeriön ehdotuksesta, jonka toimialaan kuntien eläkejärjestelmä kuuluu, ja yksi sen ministeriön ehdotuksesta, jonka toimialaan valtion eläkejärjestelmä kuuluu. Lisäksi hallintojaostoon kuuluu kolme jäsentä, joista yhden ovat nimenneet muutoksenhakulautakunnan työnantajakärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet sekä yhden yrittäjien ja maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

4.

Laki**sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 a ja 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006) 10 a ja 14 §, sellaisena kuin niistä on 10 a § laissa 463/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 a §

10 a §

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja, päätoiminen varapuheenjohtaja tai sivutoiminen varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä valitusasiat, joissa on kysymys *ainoastaan* sairausvakuutuslain 3 luvun 4 §:n 1 momentin tai 5 §:n 1 momentin mukaisen korvauksen määrästä. Samoin menetellään, jos kysymys on valituksen peruuttamisesta tai hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tutkimatta jättämisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia voidaan käsitellä myös 10 §:ssä tarkoitettussa kokonpanossa.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä valitusasiat, joissa on kysymys sairausvakuutuslain 3 luvun 4 §:n 1 momentin tai 5 §:n 1 momentin mukaisen korvauksen määrästä.

Samoin menetellään asioissa, joissa on kysymys:

1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;

2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;

3) uuden selvityksen johdosta Kansaneläkelaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;

4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;

5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai

6) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiat voidaan ratkaista kuitenkin myös 10 §:ssä tarkoitettussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

14 §

Asian käsittely

Asian käsittelyssä muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Muutoksenhakulautakunta voi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.

Muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Muutoksenhakulautakunnan antama päätös on maksuton.

14 §

Asian käsittely

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Muutoksenhakulautakunnan antama päätös on maksuton.

Muutoksenhakulautakunta voi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 12 a luvun 5 §, sellaisena kuin se on laeissa
1089/2006 ja 389/2007, sekä
lisätään 12 a lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 a luku

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta

3 a §

Puheenjohtajan ratkaistavat asiat

Sen estämättä, mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:

1) valituksen tai poistohakemuksen peruuttamisesta;

2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;

3) uuden selvityksen johdosta vakuutuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;

4) hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla;

5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta; tai

6) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiat voidaan ratkaista myös 3 §:n 2 momentissa tar-

koitetussa jaostossa, jos asian laatu sitä edellyttää.

5 §

Asian käsittely

Asian käsittelyssä työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei lailla erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.

Oikeudenkäynnin julkisuudesta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa ja lautakunnan ratkaisukokoonpanosta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, on voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007) säädetään.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

5 §

Asian käsittely

Asian käsittelyyn työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei lailla erikseen toisin säädetä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. *Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään. Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.*

Oikeudenkäynnin julkisuudesta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa ja lautakunnan ratkaisukokoonpanosta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, *säädetään* oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Muutoksenhakulautakunta voi jättää kirjallisen tai suullisen selvityksen huomioon ottamatta, jos selvitys saapuu muutoksenhakulautakuntaan vasta asian ratkaisupäivänä tai sen jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki**opintotukilain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 32 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa
 1080/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 §

32 §

Opintotuen muutoksenhakulautakunta

Opintotuen muutoksenhakulautakunta

Asian käsittelyssä opintotuen muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista opintotuen muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. Menettelystä päätöksen poistamisessa on muuten soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään valituksesta.

Asian käsittelyyn opintotuen muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista opintotuen muutoksenhakulautakunnassa. *Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.* Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. Menettelystä päätöksen poistamisessa on muuten soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään valituksesta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 20 .*

7.

Laki**sotilastapaturmalain 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilastapaturmalain (1211/1990) 4 ja 5 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Korvauksen suorittaja**Korvauksen suorittaja*

Tämän lain mukaisia korvauksia koskevat
asiat käsittelee tapaturmavirasto.

Tämän lain mukaisia korvauksia koskevat
asiat käsittelee *valtiokonttori*.

5 §

5 §

*Korvaukset**Korvaukset*

Korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksesta, korvausasioiden käsitteystä, korvauksensaajan puhevallan käyttämisestä, osallistumisesta tapaturmalautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksenhausta, takautumisoikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen on, jollei tästä laista muuta seuraa, soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa ja tapaturmakorvausta saavien invalidihuollosta annetussa laissa (592/63) säädetään. Tapaturmavirastosta on tällöin voimassa, mitä vakuutuslaitoksesta säädetään.

Korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksesta, korvausasioiden käsitteystä, korvauksensaajan puhevallan käyttämisestä, osallistumisesta *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan* toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksenhausta, takautumisoikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen on, jollei tästä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa, *tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta* annetussa laissa (625/1991) ja *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta* annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään. *Valtiokonttoria* koskee tällöin, mitä vakuutuslaitoksesta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki**maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 7 ja 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 7 §:n 3 momentti ja 9 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 724/2002, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

7 §

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tiedoksisaantiin sovelletaan vastaavasti, mitä tapaturmavakuutuslain 53 c §:n 6 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tiedoksisaantiin sovelletaan vastaavasti, mitä tapaturmavakuutuslain 53 d §:n 1 momentissa säädetään.

9 §

9 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksesta, korvausasian käsittelystä, puhevallan käyttämisestä, tietojen salassapitovelvollisuudesta ja sen rikkomisesta, oikeudesta tietojen saamiseen, oikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen, tapaturmavakuutuslaitoksen päätöksen alistamisesta, osallistumisesta tapaturmalautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksenhausta tapaturmavakuutuslaitoksen päätökseen ja vakuutusmaksun maksuunpanoon, tapaturmavakuutuslaitoksen takaisinsaantioikeudesta ja aiheettoman korvauksen takaisinperimisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa ja tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) säädetään. Mitä näissä laeissa säädetään työntekijästä ja vakuutuslaitoksesta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjään ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen. Tämän lain mukaisiin asioihin ei kuitenkaan sovelleta, mitä tapaturmavakuutuslain 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 17 a §:ssä säädetään fyysikaalisen hoidon johdosta syntyneen ansiomenetyksen korvaamisesta, eikä myöskään, mitä mainitun lain 30 c ja 30 d §:ssä ja 41 b §:n 2 ja 4—6 momentissa säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksesta, korvausasian käsittelystä, puhevallan käyttämisestä, tietojen salassapitovelvollisuudesta ja sen rikkomisesta, oikeudesta tietojen saamiseen, oikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen, tapaturmavakuutuslaitoksen päätöksen alistamisesta, osallistumisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksenhausta tapaturmavakuutuslaitoksen päätökseen ja vakuutusmaksun maksuunpanoon, tapaturmavakuutuslaitoksen takaisinsaantioikeudesta ja aiheettoman korvauksen takaisinperimisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (xx/xxx) säädetään. Mitä näissä laeissa säädetään työntekijästä ja vakuutuslaitoksesta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjään ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen. Tämän lain mukaisiin asioihin ei kuitenkaan sovelleta, mitä tapaturmavakuutuslain 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 17 a §:ssä säädetään fyysikaalisen hoidon johdosta syntyneen ansi-

onmenetyksen korvaamisesta, eikä myöskään, mitä mainitun lain 30 c ja 30 d §:ssä ja 41 b §:n 2 ja 4—6 momentissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

9.

Laki**urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 16 ja 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 16 §:n 2 momentti ja 23 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely

Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely

Asian uudelleen käsittelystä, päätöksessä olevan virheen korjaamisesta ja aiheettomasti maksetun korvauksen takaisinperinnästä on voimassa, mitä tapaturmavakuutuslain 5 luvun 53 e—53 g §:ssä säädetään. Mitä tapaturmavakuutuslain 55 §:ssä säädetään rangaistukseen tuomitsemisesta tapaturmavakuutuslain mukaisen tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta ja tapaturmavakuutuslain mukaisen työnantajavelvoitteen rikkomisesta, sovelletaan 1 §:ssä tarkoitettuun urheiluseuraan tai muuhun urheilutoimintaa harjoittavaan yhteisöön sekä tässä laissa tarkoitettuun urheiliijaan.

Päätöksessä olevan virheen korjaamisesta, asian uudelleen käsittelystä ja aiheettomasti maksetun korvauksen takaisinperinnästä on voimassa, mitä tapaturmavakuutuslain 53 g, 54 ja 54 b §:ssä säädetään. Mitä tapaturmavakuutuslain 55 §:ssä säädetään rangaistukseen tuomitsemisesta tapaturmavakuutuslain mukaisen tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta ja tapaturmavakuutuslain mukaisen työnantajavelvoitteen rikkomisesta, sovelletaan 1 §:ssä tarkoitettuun urheiluseuraan tai muuhun urheilutoimintaa harjoittavaan yhteisöön sekä tässä laissa tarkoitettuun urheiliijaan.

23 §

23 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain mukaista tapaturmaturvaa ja sen järjestämistä koskevasta muutoksenhausta, päätöksen poistamisesta ja ylimääräisestä muutoksenhausta on voimassa, mitä tapatur-

Tämän lain mukaista tapaturmaturvaa ja sen järjestämistä koskevaan muutoksenhaakuun ja lainvoimaisen päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain

Voimassa oleva laki

mavakuutuslain 53, 53 a—53 d, 53 f, 53 h ja
54 §:ssä säädetään.

53, 53 a—53 f, 54 a ja 54 c §:ssä sekä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

10.

Laki**opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain muuttamisesta (1318/2002) 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Tähän lakiin perustuvan korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksen määräytymisestä, vakuutusmaksusta, vakuutusvelvollisuuden laiminlyönnistä, korvausasioiden käsittelystä, korvauksensaajan puhevallan käyttämisestä, oikeudesta tietojen saantiin sekä oikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen, muutoksenhausta, osallistumisesta tapaturmalautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin ja vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta on, jollei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä siitä tapaturmavakuutuslaissa ja tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) säädetään.

Tähän lakiin perustuvan korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksen määräytymisestä, vakuutusmaksusta, vakuutusvelvollisuuden laiminlyönnistä, korvausasioiden käsittelystä, korvauksensaajan puhevallan käyttämisestä, oikeudesta tietojen saantiin sekä oikeudesta ja velvollisuudesta tietojen antamiseen, muutoksenhausta, osallistumisesta *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan* toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin ja vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta on, jollei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) ja *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta* annetussa laissa (xx/xxxx) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .